

Meghitt fények a városban

Meghitt ünnepséggel vette kezdetét Balatonfüreden a karácsonyi időszak. A piros templom előtt felállított betlehemi szobrok előtt már tizennegyedik éve tartanak műsorral egybekötött szeretetvendégséget a fürediek. A Szent Család és a háromkirályok című, fából készült betlehem előtt Dasek Viktor plébános gyújtotta meg a katolikus hagyomány szerint a bűnbánat színét jelképező három lila, és az örömet hirdető negyedik, rózsaszín gyertya közül az elsőt. Az ünnepségen Schindele Györgyné mondott köszöntőt, a Radnóti iskola és a Balatonfüredi Néptáncgyűttes pedig látványos műsort adott (Karácsonyi összeállításunk a 8-9. oldalon.)

TARTALOM

Kontraszt és kultúra

Felújították a felső városrészben álló egykori zsinagógát, az ófalu legrégebbi épületét. A fordulatossá történettel rendelkező templom a város egy újabb emblematisztikus épülete lehet. Sugár Péter építésszel beszélgettünk.

4. oldal

Zenében ütős füredi fiatalok

Szemtelenül fiatalok, és ámulatba ejtően tehetségesek. Füreden születtek, és tárva-nyitva áll előttük a nagyvilág.

5. oldal

Kilencvenéves a templom

A város emblematisztikussá vált épületét 1927-ben szentelték fel, és ajánlották Krisztus Király kegyelmébe. Az évfordulót kóruskoncerral ünnepelték december másodikán.

7. oldal

A füredi fényíró

Százkilencven éve született Balatonfüred első, állandó műteremmel rendelkező fotósa, Lengyel Samu.

10. oldal

Vince-napi szezonnyitó borünnep

Borkóstoló, kultúra, gasztronómia

2018. január 19-20-án.

Helyszín:

Anna Grand Hotel és a reformkori városrész, a Balatonfüred-szőlősi Hegyközség, a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület és a Rizling Generáció szervezésében.

Program és információ: www.balatonfured.info.hu

Új eljárás a téli síkosság ellen

Ezentúl nedvesített sóval szórják majd a város útjait havazáskor. Az új technológia lényegesen hatékonyabb és tisztább az elődjénél, várhatóan könnyebb lesz a téli közlekedés a városban.

A képviselő-testület módosította a város környezetvédelméről szóló rendeletét annak érdekében, hogy telente új eljárással lehessen szózni Balatonfüred utcáit. A korábbi években a város közútjainak szórására egy homok-fürészpor-bazaltzúzalék keveréket használtak. Ez az anyag azonban nem olvasztotta el a havat, illetve a jégbordákat, ráadásul használatát jelentős kosszal járt, nagy része bemosódott a csapadékelvezető hálózatba.

A hagyományos útszóró sóhoz egy nedvesítőszer, kalcium-kloridot keverünk, ezzel az anyaggal szórjuk majd az utakat. Ez egy drága eljárás, de több előnye is van, egyrészt –25 Celsius-fokig hatékonyan olvaszt, kiszórása gyorsabb, és

hosszabb ideig, jobban tapad az útfeületre, ráadásul nem marad utána szennyeződés az utakon. Az eddig használt keveréknek sajnos nincs olvasztó hatása, csak a csúszást gátolja, sok esetben hó-, illetve jégbordák alakultak ki az utakon, amelyeket csak leborotválni tudtunk, nem kis nehézségek árán. Az új eljárástól azt reméljük, hogy jobb lesz a téli közlekedés, az is előnyös, hogy a szóróanyagot megelőzési céllal is lehet használni havazás vagy ónos eső kezdetekor – mondta *Somogyi László*, a Probio Zrt. vezérigazgatója.

Három nagy, illetve három kisebb járművel végzi a Probio az utak síkosságmentesítését, szükség esetén alvállalkozó is besegít a munkába. Télen állandó készenlét van a cégnél, egy részletes, naponta frissülő időjárás-előrejelzést is igénybe vesznek. Az utak tisztításának előre meghatározott sorrendje van. Elsőként a fő közlekedési útvonalakat, a tömegköz-

lekedést is lebonyolító utakat tisztítják meg a hótól, illetve a jégtől, esetenként ehhez többszöri takarítás kell, csak ezután kezdik meg a mellékutak szórását.

Több járművünkre is fel tudjuk helyezni a nedvesített sós adagoló berendezést. Nagyon precízen, gramm/négyzetméterben meg lehet szabni az utakra kiszórt sós mennyiségét, így mindenképpen kevesebb szóróanyag kerül majd az utakra, gyorsabb is lesz a szórás. Hatékonyabb lesz a téli utak takarítása, de mindenképpen szükség van arra is, hogy az autósok türelemmel kezeljék a megváltozott útviszonyokkal járó nehézségeket – vélekedett *Somogyi László*.

A nedvesített sós szórását kizárólag a város közútjain alkalmazzzák majd, a járdákon, buszmegállóknál, gyalogátkelőhelyeken, valamint a Tagore sétányon továbbra is a korábbi keveréket használják.

Martinovics Tibor

Utcák, parkok és növények

A város „főkertészét”, Pádár Tibort, a Probio Zrt. parkfenntartási részlegének vezetőjét sokan vállon veregették már Füreden, hiszen mindenki látja, mennyire parkosított, virágosított a város, de keveset tudunk arról, mennyi munkába, tervezésbe kerül mindez.

A város parkfenntartásához 30 fizikai állományú és 4 irányító beosztású alkalmazott tartozik. 45 hektáron végzünk tevékenységet, ide beletartoznak az önkormányzati zöldfelületek, a parkolók, a strandok, a közterületek zöldterületei, és ezenkívül még alvállalkozásban magánterületek zöldfelületét is gondozzuk. Kétszázmillióssal összegeztünk el évente, ennek nagy része munkabér. Az év 12 hónapjában minden áldott nap van bent valaki részünkről a cégnél, művezetőink folyamatosan járják a várost, mert a problémát nekünk kell először

észrevenni, és nem a lakosságnak, nem a polgármesternek.

Ekkora területnek a fenntartásához 40-60 ember kellene, ezt a létszámbeli hiányt gépietessel pótoljuk, sőt már a tervezésnél törekszünk arra, hogy olyan zöldterületeket, olyan növényeket válasszunk, amelyeknek minél kevesebb élőmunka-igénnyel jár a fenntartásuk. Harminc főnek az elmúlt két évben olyan béremelést tudtunk adni, amely megakadályozta a munkaerő elvándorlását.

Pádár Tibor

Az idei év a város turisztikájában és parkfenntartásában is rendkívüli év volt. Nagyon kevés időnk volt a vizes vété előtt a beruházásokhoz készült létesítmények körülötti zöldterületek kialakítására, illetve helyreállítására. Sok más beruházás is volt, az uszoda, a sportakadémia és környéke, a Huray utca melletti parkoló, a Honvéd utcával összekötő szakasz, a Radnóti iskola parkja, és most a Papsoka templom környezetében megvalósuló beruházásnak az előkészületeit, bozótírtást, tereprendezést, tervezési munkálatokat végezzük. Emellett voltak kisebb társasházi beruházásaink, utcafelújítások, és az elmúlt években megvalósult önkormányzati beruházások garanciális munkáit is el kellett végezni. Tehát minden hónapra volt gyakorlatilag egy feladatunk a fenntartás mellett, amit alvállalkozók bevonásával tudtunk befejezni, és a fenntartás mellett el kellett végezni.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Tizenkét pedagógus kapott emlékdiplomát

Hagyományos ünnepség helyszíne volt november 15-én a füredi polgármesteri hivatal házasságkötő terme, ahol átadták a pedagógus-emlékdiplomákat.

Idén összesen tizenkét emlékdiplomát, három arany, öt gyémánt, egy vas és három rubin oklevelet vehettek át a nyugdíjas pedagógusok. Az ünnepségen óvodások és diákok műsorral köszöntötték az 50, 60, 65, 70 és 75 évvel ezelőtt végzett tanítókat, tanárokat.

– Önök megajándékozták tanítványaikat ismerettel, tudással, emberséggel, jó példával. Megmutatták az utat, amely a kitartáshoz, a szorgalomhoz, a becsületességhez, az igazsághoz való ragaszkodáshoz vezet. Megajándékozták őket türelmükkel, kedvességükkel és dicsőreteikkel, mert tudták,

Az emlékdiplomával elismert pedagógusok egy csoportja

hogy mindezek elengedhetetlen eszközök ahhoz, hogy a tanítványok emberré váljanak

– fogalmazott köszöntőjében dr. Bóka István, Balatonfüred polgármestere.

Az ünnepségen arany oklevélben részesült Pataki Erzsébet tanítónő, aki ötven éve szerezte

meg végzettségét a győri tanítóképzőben, 2003-ig a Bem József Általános Iskolában tanított, ahol tíz évig vezette a nivódíjas néptáncsoportot. Ugyancsak fél évszázada szerzett diplomát Tarján Gáborné magyar nyelv és irodalom, valamint biológia szakos tanárnő, aki munkája elismeréseként arany oklevelet vehetett át. Pályafutása Esztergomban kezdődött, Tihanyban folytatódott, majd a Radnóti Miklós Általános Iskolából vonult nyugdíjba. Posztumusz arany oklevélben részesült a januárban elhunyt Pileczky Erzsébet, a Radnóti, majd a Lóczy iskola tanárnője, Balatonfüred Város Vegyeskarának karnagya. Az oklevelet kisebbik lánya, Czingráber Judit vette át.

Gyémánt oklevelet adtak át a hatvan éve végzett pedagógusoknak. Ilyet kapott Hudák Józsefné, aki Lovason, Akaliban,

majd a Radnóti Miklós Általános Iskolában dolgozott, egészen 1993-as nyugdíjazásáig. Balogh Ádámné a kertészeti szakközépiskolában tanított 1980 és 1991 között, munkájával jelentősen hozzájárult a diákokhoz, hangzott el a laudációban. Felföldi Dezső ugyancsak gyémántdiplomát vehetett át, emellett vas oklevélben is részesült. A magyar-történelem szakos tanár 1967 szeptemberében került a mai Radnóti iskolába, ahol saját bevallása szerint huszonegy örömteli évet töltött el.

Rácz Béláné és Erdős Jánosné ugyancsak gyémánt oklevelet érdemelt ki, ők személyesen nem tudtak részt venni az ünnepségen, ahogy távol maradt Rozs Elemérné és Szőr Gyula is, akik hetven esztendeje végeztek, és rubin oklevél illeti őket.

Bán László

Elismerések a szociális munka napján

„Ott kezdődik a nagy-emberség, hogy az ember észreveszi, hogy mások is élnek a földön ökövé, és amit tesz, úgy teszi, hogy nemcsak magára gondol, hanem másokra is.” (Szabó Magda)

– A közösség, a társadalom megbecsülésének jeleként ünneplik világszerte november 12-én a szociális munka napját. A mai napon megbecsülésünket fejezzük ki azoknak, akik nap mint nap azon fáradoznak, hogy a rászorulóknak megadják a tőlük telhető legtöbb segítséget. De azok előtt a szociális területen irányító, intézményfenntartó feladatot ellátó kollégák előtt is tisztelgünk, akik nélkül nem lenne működtethető a szociális intézményrendszer – mondta Bóka István polgármester a szociális munka napján tartott ünnepségen.

– A szociális munkások jellemzően azokkal az elesett emberekkel foglalkoznak, akik önerőből nem tudnak megküzdni nehézségeikkel. Valójában ők az igazi segítők, akik problémamegoldási lehetőségeket tárnak fel a segítségre szoruló vagy krízishelyzetben lévő embertársaink előtt. Tudjuk, nehéz ez a hivatás, amely nemcsak sokoldalú szakértelmet, felkészültséget kíván, de hatalmas áldozatvállalást, emberséget, őszinte együttérzést is. A szociális munka egyidős az emberiséggel, hiszen minden közösség gondoskodik az elesettekről, a szegényekről, a betegekről. A társadalom fokmérője, hogyan él együtt a szegényekkel, hogyan gondoskodik a szegényekről, a segítségre, támogatásra szorulókkal. A szociális munkások tudják, hogy nincs ideálisan jó társadalom és ideálisan jó ember. Adott társadalom és adott időben élő emberek vannak, és minden időben

voltak, vannak és lesznek emberek, akik nem tudnak lépést tartani a változásokkal. A szociális munkások hivatása az, hogy a lemaradók, a botladozók hátrányait és szenvedéseit csökkentsék. Ésszel és szívvel.

A mai ünnepen Balatonfüred városa is tiszteleg szociális dolgozóinak előtt. Büszke vagyok rá, hogy városunk díjat alapított a szociális dolgozók elismerésére, Balatonfüred Szociális Tevékenységéért elnevezéssel.

Balatonfüred Város Képviselő-testületének 323/2017. (IX. 29.) számú határozata alapján a Balatonfüred Szociális Tevékenységéért kitüntetést 2017-ben a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ Házi segítségnyújtás Szervezeti Egységének adományozza, név szerint: Enderné Kurucz Erikának, Fodor Nórának, Horváth Veronikának, Hubert Ottónénak és Osváth Erzsébetnek.

BFN

Száz liter bajuszsímozgató bor

Fotó: Gazsi

Az arácsiak ötletes nevet adtak saját boruknak, melynek alapanyagát részben ők maguk hordták össze a szüreten.

A Szent Benedek középiskola pincéjében, Bőr László pincemester gondozásában forrt ki az arácsi közösség újbora. Hoz-

závetőleg százliternyi bor készült, amiből tíz liter el is fogyott a hagyományos kóstoló ceremónián. A sok névötlet közül (Arácsi toBORzó, Arácsi közösködő, Márton álma) idén is zsűri választotta ki a győztest. Az arácsiak idei borát ennek értelmében Arácsi bajuszsímozgatónak nevezték el, hamarosan

ezzel a címkével kerül palackba a megmaradt kilencvenliternyi szőlőnedű. A szervező Arácsért Alapítvány elnöke, Fabacsovics Zoltán lapunknak elmondta, idén egy borkorcsolyaversenyre is bővítették a programot, ahol elsősorban a hölgyek süteményeit várták, ezeket szintén zsűrizték.

Bán László

Livia néni 75 éve kapott diplomát

Földessy Lajosné, született Székely Livia 75 éve kapott diplomát, a tanítóképzőt 1942-ben kitiűntetéssel fejezte be Nyíregyházán. 1942 óta Tótvázasnyiban élt iskolaigazgató férjével és fiaival. 1975-től a füredi Bem iskola tanára. A 94 éves Livia nénit otthonában köszöntötte dr. Bóka István polgármester, Rojtos Norbert igazgató és Sárosi Lilla igazgatóhelyettes

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város
Önkormányzatának
havi lapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Fejléc: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai előkészítés: PWM Design. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésefelvétel: +36(30)216-1768. A szerkesztőség jogának tekintve az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Programok, 2017. december–2018. január

FÜREDI ADVENT és ÚJÉV

Advent idején a Vaszary Galériában az ünnepvárás középpontjában a gyermekek és a családok állnak: A Gyermekek a magyar képzőművészetben című kiállítás és különféle tematikus foglalkozások élményszerű ráhangolódást jelentenek a karácsonyra. A Vaszary Galéria könyvesboltja akciókkal, exkluzív ajánlatokkal várja az érdeklődőket.

DECEMBER 9., SZOMBAT

Vaszary Alkotóműhely

10.00–13.00 Családi alkotónap az adventi készülődés jegyében
Készíthetsz csuhéból babát, katonát, lovat, de készíthetsz robotot, R2D2-t, Supermant, Pókembert és természetesen angyalt.

Jegyár: 600 Ft/fő, családi jegy (4 főtől): 1800 Ft

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

14.00–17.00 Téli, karácsonyi büttyköldé

File karácsonyfa, hópehely balerina, tobozmozó készítése

17.00 Családi Mesekastély – Csajkovszkij: Diótörő

A Magyar Táncművészeti Egyetem előadása

Jegyár: 1900 Ft/fő, családi jegy (4 főre): 6000 Ft

DECEMBER 14., CSÜTÖRTÖK

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

17.00 Balatonfüred város iskoláinak gyermekkórusai és a Füred Dixieland Band közös karácsonyi hangversenye

Ünnepi köszöntőt mond dr. Bóka István, Balatonfüred polgármestere

Jegyár: 500 Ft/fő

DECEMBER 15., PÉNTEK

Református Általános Iskola, Balatonfüred

17.00 Fényfestés

DECEMBER 16., SZOMBAT

Vaszary Alkotóműhely

10.00–13.00 Családi alkotónap az adventi készülődés jegyében
Arany-fehér-ezüst! Készíts karácsonyfadíszet, egyet a Vaszary Galériában felállított fenyőfára, egyet a saját ünnepi karácsonyfádra.
Jegyár: 600 Ft/fő, családi jegy (4 főtől): 1800 Ft

DECEMBER 17., VASÁRNAP

Arácsi Népház

Arácsi karácsony

Információ: www.balatonaracs.hu

DECEMBER 19., KEDD

Vaszary Galéria, kert

16.00 Városi karácsonyfaünnep

Közreműködik a Balatonfüredi Eötvös Loránd Általános Iskola Kamarakórusa

Vezényel: Szűcsné Sallai Margit karnagy

DECEMBER 20., SZERDA

Evangélikus templom

18.00 Felnőtt kórusok karácsonyi hangversenye

Ünnepi köszöntőt mond Hári Lenke, Balatonfüred alpolgármestere

Gabnai Sándor evangélikus lelkész

Fellépő kórusok:

Balatonfüredi Evangélikus Gyülekezet Kórusa

Református Egyházközség Énekkara

Balatonfüredi Római Katolikus Plébániatemplom Énekkara

Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola Tantestületének

Schola Kamarakórusa

Balatonfüred Város Vegyeskara

Vezényel: Szűcsné Sallai Margit, Petheő Balázsné, dr. Peuserné Kis-Szölgvény

Gabriella, Zemenné Horváth Orsolya

FORRALT BOROS ADVENTI SÉTÁK

DECEMBER 9., SZOMBAT, 11.00 ÓRA

December 10., vasárnap, 11.00 óra

December 16., szombat, 11.00 óra

December 17., vasárnap, 11.00 óra

Indulási helyszín (gyülekező): a kerek templom épülete előtti tér, a séták minimum 5 fő esetén indulnak.

Jegyár: 2900 Ft/fő, nyugdíjas: 1900 Ft/fő (tartalmazza a 2 dl forralt bort és az idegenvezetés díját)

Információ, bejelentkezés: Nagy Klaudia +36(30)654-5779, seta@furedkult.hu

DECEMBER 12., KEDD

Kisfaludy Galéria

17.00 Könyvbemutató – Palágyi Sylvia: Balatonfüred római kori temetői és sírjai
Rendező: Balatonfüred Városért Közalapítvány

DECEMBER 16., SZOMBAT

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 Hobo

Faludy György – Ballada a senki fiáról

Ezt az estet a költő kérésére állította össze Hobo, elsősorban azokból a versekből, amelyek a híres világvándor a csavargásaihoz és szabadságkereséséhez kapcsolódnak.

Rendezte: Vidnyánszky Attila

Hangmérnök: Ottó Tivadar

Az esten lehetőség nyílik a Hobo ludens című könyv dedikáltatására.

Rendező: Hamvas Béla Asztaltársaság

Jegyár: 1800 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1200 Ft/fő

Jegyek vásárolhatók a www.tixa.hu oldalon, valamint előadás előtt a helyszínen.

DECEMBER 19., KEDD

Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ

19.00 Omega 55 jubileumi koncert

Információ: www.balatonkozpont.hu

DECEMBER 27., SZERDA

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 Érdi Tamás koncertje

Jegyár: 2500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1500 Ft/fő

Klasszikus Zenei Esték koncertsorozat, I. előadás

Bérlet 3 előadásra: 5500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 3000 Ft/fő

Bérlet 2 előadásra: 4000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 2000 Ft/fő

Arácsi Népház

A téli szünet túsája diákoknak – Fel a Kab-hegyre!

Gyülekező: 8 órakor a buszpályaudvaron

Részvételi díj: 700 Ft/fő

Információ: Törőné Horváth Ilona, +36(30)378-1231, +36(87)788-456

DECEMBER 30., SZOMBAT

Kisfaludy Galéria

18.00 Szilveszteri Rádiószínház – Hamvai Kornél: Szigliget

Jegyár: 1500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1000 Ft/fő

Vitorlás Étterem

12.00 Vízparti forraltbor-parti

Információ: www.vitorlasetterem.hu

DECEMBER 31., VASÁRNAP

Arácsi Népház

Arácsi szilveszter

Információ: www.balatonaracs.hu

2018. JANUÁR

JANUÁR 6., SZOMBAT

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 A Szolnoki Szimfonikus Zenekar Újévi koncertje

Jegyár: 2500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1500 Ft/fő

Klasszikus Zenei Esték koncertsorozat, II. előadás

Bérlet 3 előadásra: 5500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 3000 Ft/fő

Bérlet 2 előadásra: 4000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 2000 Ft/fő

JANUÁR 7., VASÁRNAP

Vaszary Galéria

16.00 Finisszázs 2017.

Tárlatvezetésekkel búcsúzunk a Gyermekek a magyar képzőművészetben és az Emberi, túlságosan is emberi – Duray Tibor művei című kiállításoktól

JANUÁR 12., PÉNTEK

Katona a hóban emlékmű

15.00 Doni megemlékezés

Megemlékezés és ökumenikus ima

JANUÁR 14., VASÁRNAP

Anna Grand Hotel Díszterem

17.00 Újévköszöntő hangverseny

Információ: www.fjz.hu

JANUÁR 19–22.

Magyar kultúra napja rendezvénysorozat

JANUÁR 19., PÉNTEK

Vaszary Galéria – Széchenyi-terem

17.00 Könyvbemutató – A magyar Himnusz képes albuma

Az albumot bemutatja: Boka László, az Országos Széchényi Könyvtár igazgatója

JANUÁR 20., SZOMBAT

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 Kaláka-koncert Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére

Jegyár: 2000 Ft/fő, diák/nyugdíjas: 1000 Ft/fő

Klasszikus Zenei Esték koncertsorozat, III. előadás

Bérlet 3 előadásra: 5500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 3000 Ft/fő

Bérlet 2 előadásra: 4000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 2000 Ft/fő

JANUÁR 22., HÉTFŐ

Kisfaludy Galéria

10.00 Jazzterlence, interaktív gyermekkoncert

Dallamos költészet

A belépés díjtalan.

Kölcsey-szobor

11.00 Megemlékezés és koszorúzás

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 Ünnepi gálaest

Balatonfüred kultúrájáért kitüntetés átadása

JANUÁR 26., PÉNTEK

Anna Grand Hotel Díszterem

18.00 John Osborne: Dühöngő ifjúság – Soproni Petőfi Színház

Jegyár: 2500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 2000 Ft/fő

KIÁLLÍTÓHELYEK, KIÁLLÍTÁSOK

Vaszary Galéria

8230 Balatonfüred, Honvéd u. 2-4.

Emberi, túlságosan emberi – Duray Tibor művei

Megtekinthető: 2017. augusztus 19-től 2018. január 7-ig.

Gyermekek a magyar képzőművészetben

Megtekinthető: 2017. június 24-től 2018. január 7-ig.

Cilinder és lokni – Osztárak biedermeier képek a Szépművészeti Múzeumból

Megtekinthető: 2017. március 25-től 2018. január 7-ig.

NYITVATARTÁS

Vaszary Galéria, Jókai Mór Emlékház, Helytörténeti Gyűjtemény, Vitorlázeum

2018. január 7-ig: szerda–vasárnap 10.00–18.00

ÜNNEPI NYITVATARTÁS

2017. december 24-től 26-ig zárva

2017. december 27-től 30-ig nyitva

2017. december 31-től 2018. január 2-ig zárva

2018. január 3-tól 7-ig nyitva

2018. január 8-tól zárva

ÚJÉVI NYITVATARTÁS

Vaszary Galéria, Vitorlázeum

Nyitás: 2018. március 15.

Jókai Mór Emlékház, Helytörténeti Gyűjtemény

Nyitás: 2018. február

Helytörténeti Gyűjtemény – Kutatószolgálat

Szerda–péntek 10.00–18.00

2017. december 18-tól 2018. január 2-ig zárva

Kisfaludy Galéria

2017. december 1-től 2018. március 14-ig zárva

Nyitás: 2018. március 15.

Arácsi Népház és Fiókkönyvtár

Hétfő, csütörtök: 10.00–18.00

Szerda, szombat: 14.00–18.00

2017. december 18-tól 2018. január 6-ig zárva

A zöld város

(Folytatás az 1. oldalról.)

A 45 hektár zöldterületünkön belül van 35 hektár gyepfelület, amiből 15 hektár öntözött, ezenkívül van körülbelül 8 ezer utcai sorfánk, parkfánk, 30 ezer négyzetméter cserje és élő felületünk, 3 ezer négyzetméter egy-nyári, illetve kétévesi ágyásunk, és ezekbe az ágyásokba 60 ezer tő egyévesi virágot ültetünk ki, kétévesi virágot, zömében árvaszkát pedig 40 ezret. A virágokat, hagymás növényeket közbeszerzésen a legjobb árat és legjobb minőséget garantáló dévaványai Papp Kertészből szerezzük be évek óta, a cserjéket, fákat ugyanezen okból a Sylvestris Kertészből.

A virágágyásokat Nagy Gábor okleveles tájépítésszel közösen tervezzük.

Horváth Mihály utca, a kedvenc

A Horváth Mihály utca az egyik kedvenc utcám, nagyon jól sikerült a beültetés. Azt azért tudni kell róla, hogy ezek a virágzó élő növények, a szárazságot is jól tűrő gyertyavirágok, amelyek lágy szárú és nem fás szárú cserjék, és 3–5 évente felújításra szorulnak. Viszont jóval kevesebb gondozást igényelnek, mint az egyévesek, és ezért az elmúlt 2–3 évben csökkentettük az egyévesi felületeket, kivéve a Tagore sétány és az Annabella alatti parkrészt. A Petőfi utcában, az Arácsi úton és a Vasút utcai szökökút környezetében lecseréltük az egyévesi ágyásokat virágzó élőkre vagy virágzó cserjékre.

Pálmafák Füreden?

Nagyon remélem, hogy nem fognak megjelenni a pálmafák. Egy-két fokos hőmérséklet-emelkedés még nem indokolja, hogy pálmákra cseréljük az örökzöld fenyőféléket, a klímaváltozás egyébként jobban a Kiserdőt érinti, ugyanis a fekete fenyők ezt a nyári tartós szárazságot, az év közbeni csapadékhányat rosszul viselik, emiatt már ötven fát ki kellett vágni. Ott sem pálmákkal, hanem különböző citrusokkal kell az örökzöld állományt pótolni. Megoldás lehet, ha az utakról, járdákról összegyűlt vizet nem elvezetjük, hanem a talajba vezetjük, ezzel növelve a talajban lévő tartalékokat, annak érdekében, hogy a fák jobban elviseljék a felmelegedést.

A cégünknel folyik a városi klímastratégiának az előkészítése, ennek kapcsán nekünk is át kell gondolni, hogy a jövőben a szárazságot, a tartós kánikulát jobban elviselő növényzetet ültessünk, ennek a kidolgozása nálunk is folyamatban van. A másik szempont a fenntarthatóság, az előrelátás, az öntözött felületek növelése, ezek biztosítják hosszú távon az eredményességet.

A Koloska-patak mint „forrás”

Évek óta ajánljuk az önkormányzatnak, hogy a patakok adottságát használjuk ki, egyrészt öntözésre, másrészt vizes bemutatóhelyek kialakítására. Elképzelésünk megértésre talált, szerintem a jövő évben elindul ennek a tervezési időszaka, ezeknél a patakoknál nagyon jó víztározókat lehetne kialakí-

tani. Ezekből sokkal könnyebben lehet kivenni azt a vízmenynyiséget, ami a környező parkok öntözéséhez szükséges.

Pusztuló mamutfenyők

A Schneider Feri bácsi által ültetett mamutfenyőkből a Kovászna parkban már csak egy vagy kettő van meg. Nagyon vizes élőhelyet kedvel ez a fajta, és mivel a patak lekerült a terület aljára, a felső réteg annyira száraz, hogy nem tud elég vizet biztosítani a gyökereknek. Másrészt ez a meszes mélyrétegben lévő közet megint nem kedvez a mamutfenyőnek, így törvényszerű volt, hogy előbb-utóbb cserélni kell őket. Impozáns, gyors növekedésű Leylandi ciprusra cseréltük őket.

Megmentett puszpángok

A bukszusoknál a puszpángmoly lárvája nagyon nagy károkat tudnak okozni, viszont Balatonfüred megszokott látványához hozzátartoznak a puszpángok. A hernyók ellen biológiai szerekkel védekezünk, rendszeresen permetezzük őket, így szinte környezetbarát módon vissza lehet tartani ezt a kártevőt. A puszpáng nagyon értékes növény, szárazságtűrő, örökzöld, lomblevelű cserje, és önmagától gömb alakú.

A főkertész álma

Természetesen minden kertésznek vannak álmái, és Füreden a meglévő adottságok miatt kicsit merészebben álmodhatunk, mint másutt. A következő tíz évben szeretném, ha a Kiserdőben lévő Anna korzón turisztikai attrakciónak is nevezhető fejlesztések történnének. El tudok képzelni a közsínház oszlopai előtt egy zenés szökökutat. Régi álmom, hogy a Tibor fürdőnél lévő „japánkert” tényleg japánkert legyen. A harmadik álmom, hogy a Tagore sétány előtti vízfelületen alakítsunk ki egy tipegőköves teret, és ugyanott szeretnék még egy fényjátékkal, vízzátékkal bíró szökökutat is, ami Balatonfürednek nem válna hátrányára. Az Annabella alatti parkrésznél szeretnék egy jobban használható Kneipp-taposót, és a lakótelep parkjaira is ráférne a felújítás, több közösségi tér kialakítása. A felső városrészben mindenképpen a rekreációs tereket bővíteném. A Kovászna parkban épp a napokban kezdődik egy ilyen tér kialakítása.

Akkor most hátradőlhetünk?

Egy konferencián hangzott el, hogy Füreden egy lakosra 34 négyzetméter gyepfelület jut. Az Egészségügyi Világszervezet ajánlása a 25 négyzetméter 2020-ra, ebből a 25-ből viszont 9-nek kellene lennie rekreációs felületnek, ez szerintem itt még nincs biztosítva. Így Füred előtt is van feladat, nem szabad megállni a zöldterületek fejlesztésével, mert ugyan a város nem áll rosszul – az elmúlt kilenc évben majdnem negyven százalékkal nőtt Balatonfüreden a zöldterületek nagysága –, de ez a 34 négyzetméter/fő nem adottság, hanem egy megteremtett jólét.

Csorba Kata

Kontraszt és kultúra

Felújították a felső városrészben álló egykori zsinagógát, az ófalu legrégebbi épületét. Az évek óta üresen álló épület teljesen megújult, a műemléki templomhoz egy modern épületszárny is kapcsolódik. A fordulat történettel rendelkező templom a város egy újabb emblematisztikus épülete lehet. Sugár Péter építésszel beszélgettünk.

– A templom története egészen unikális. Három felekezetet osztozott rajta az idők folyamán, békésen adták át egymásnak a szakrális teret. A 13. századi épület eredetileg katolikus templom volt, majd a középkort követően átvették a reformátusok, a romokból a kora barokk épület 1726-ban készült el. Később az izraelita felekezet vette meg és zsinagógává alakították, de ez már nem volt radikális átépítés. Én nem tudok még egy ilyen templomról Magyarországon. Ez volt a kiindulópontunk: a templom tökéletesen szemlélteti a kultúrák egymásra rétegződését a szakralitás jegyében.

– Ebben az esetben azonban nem csupán egy épület rehabilitációjáról van szó, hiszen új funkcionális elvárásoknak is meg kellett felelni.

– A templomnak kettős funkciót kell ellátnia. Egyrészt közösségi célokat szolgál, másrészt egy szakrális hely. Ezt a kettősséget az épület megjelenésében és funkciójában is szeretjük volna megjeleníteni. A templom nagy terében, a nyugati részen elhelyeztünk egy pódiumot, ezzel szemközt, a keleti oldalon pedig egy tóraszekrényt. A látogatókat így könnyedén lehet orientálni, attól függően, éppen milyen funkciót lát el a tér. Ha szemben ülnek a pódiummal, akkor az épület világi funkciója kap hangsúlyt, ha megfordítjuk a székeket, akkor a tóraszekrényre szegeződik a figyelem, és máris szakrális

Sugár Péter építész, egyetemi oktató, tanszékvezető nyilatkozik a Füred Tv-nek

milióben érezhetik magukat. A tóraszekrény egyébként igen értékes, Róth Miksa készítette üvegmozaik díszíti; ez is, akár csak a templom tetején látható két kőtábla, a Garay utcai zsinagógából származik.

– Milyen szempontok vezérelték a templomhoz épített kiállítóter kialakításánál?

– A kiállítóterként működő épületnek a helyi szabályozás

szerint méretben, magasságban ugyanakkorának kellett lennie, mint a templomhoz egykor hozzáépített, majd most, a felújításnál lebontott konyhaépület volt, hiszen a templomteret utoljára étteremként használták. Ez egy adottság, amit figyelembe kellett vennünk. A tervezésénél ugyanaz volt a koncepció, mint a műemléki templom felújításánál: a kultúrák rétegződésének a megjelenítése. Anakronisztikus lett volna, ha 2017-ben egy évszázadokkal ezelőtt készült épület imitált változatát építjük meg. Egyrészt a templomhoz nem kapcsolódott műemléki épület, hanem a már említett konyhaépület állt itt. Másrészt ennek az épületnek merőben más funkciója van: egy csücsotechnológiát bemutató kiállításnak ad helyet.

– Hangsúlyosan eltér egy mástól a két épület megjelenése.

– Minden kor a maga nyelvén szólal meg, ezért az új kiállítóter modern, de a templommal párbeszédben lévő épület lett. A kiállítóépület zöldesszürke felülete a kontrasztos megjelenésével kiemeli, hangsúlyozza a templomot, ami önmagában

Sugár Péter Ybl Miklós-díjas építész, egyetemi oktató, tanszékvezető. Többszörös építőipari díjnyertes, 2004-ben Az Év Szép Háza-díjat is megkapta. Tizenöt éve tanít a BME Építésmérnöki Karán. Nevéhez fűződik a budapesti Dohány utcai gettó emlékfala, a villányi Sauska borászat, a budapesti Dunaparti Design Hotel, a tolcsvai Oremus társaság épületének tervezése. A térségben egyebek mellett a tihanyi kikötő, illetve kávézó, bazársor megújításában vett részt.

nem lenne annyira jellegzetes, hiszen nincs tornya. Az újszerű anyaghasználat, a kertre és a templomra néző nagy üvegfelületek mind azt szolgálják, hogy a letisztult tömegű, fehérén világító templom kitűnjön a környezetéből, még felismerhetőbb, emblematisztikus épületté váljon.

– Meglepte, hogy a kiállítóépület megosztotta a helyi közvéleményt?

– Nem ritka jelenség Magyarországon, hogy a közizlés nem találkozik a kortárs építéssel szemléletével. Nagy gond, hogy itthon keveset beszélünk a kortárs művészetekről, az építészetéről meg még kevesebbet. A laikusok nem találkoznak tanulmányaik során a jelen kori építéssel, így aztán, érthetően, sztereotípiákban gondolkodnak. Jellemző, hogy az emberek általában nem azt nézik, megjelenésével mit akar kifejezni egy épület, hanem csak magát a formáját veszik figyelembe, és a saját ízlésük szerint ítélnék. Nekünk, a mában élő építészeknek viszont az a feladatunk, hogy az épületeknek ne csak formát, hanem ennél többet, gondolatiságot is adjunk.

Martinovics Tibor

LEVÉL AZ OLVASÓNAK A relativitásról

Nemrég nagy fába vágtam a fejszemet: Einstein életéről olvasok egy 560 oldalas könyvet. Egy kicsit félve fogtam hozzá, mert az einsteini gondolatokhoz nagyon nehéz fölérni a mi földhözragadt, hétköznapi gondolkodásmódunkkal. Mert – hogy csak a klasszikus példánál maradjak – mi azt gondoljuk, hogy 2x2 az minden körülmények közt négy, meg hogy egy év alatt egy évet öregszünk, s ha az öt kilométerre lévő, szomszéd faluba át akarunk biciklizni, akkor öt kilométert kell tennünk, akár esik, akár fúj.

Nos, elárulom önöknek: alapos tévedésben élünk! S erre találtam a könyvben egy mindenki számára tökéletesen érthető példát, amit nem is a zseni fogalmazott meg, hanem egy Félix Eberty nevű német úriember, aki a könyvében az einsteini gondolatokat szinte már a sci-fi nyelvén fogalmazta meg. S hogy a nagy tudós

ez egyáltalán nem volt ellenére, bizonyítja, hogy ő írta a könyvhöz az ajánlást. És most következze az általam már említett példa! Képzelnék el egy égitestet, ami épp ezer fényévnnyi távolságra van a bolygónktól. Ez nagyjából közepes, vagy inkább kis távolságnak számít (bár földi ésszel elképzelhetetlen), mert a hozzánk legközelebbi csillagképződmény, az Alfa Centauri kerekítve négy fényévnnyi távolságban éli az

életét, ugyanakkor ezerszer milliárdnyi csillag létezik sok ezermillió fényévnnyi távolságra. De mi maradunk az általam javasolt ezer fényévnél! Nos, képzeljük el, hogy ezen az égitesten ott csücsül egy ember (akár a Kis Herceg is lehet), és a Földet figyeli. Most figyeli, ebben a pillanatban – ez fontos! Ön szerint mit lát? Elárulom. Nem a 21. századi örületet, amit mi épp megélünk, szó sincs róla! Azt látja, hogy Szent István királyunk épp a besenyőkkel háborúzik, vagy Normandiai Emma és I. (Nagy) Knut angol király házasságot kötnek. Tetszik ezt érteni? Azt látja most, ami ezer esztendővel ezelőtt történt!

Hogy is vagyunk akkor ezzel az egésszel? Mi az idő és mi a távolság? Gondolta volna, hogy ez a kettő ilyen módon összefügg? Hogy minél távolabb haladunk a Földtől az Univerzumban, annál inkább visszamegyünk a földi időben?

Mindezek ellenére azt javasolom, maradjunk annál, hogy a mi kis világunkban 2x2 mégiscsak négy – legalábbis a boltban a kasszáznál így számolnak, s a pénztárcánknak ez számít.

De mindettől függetlenül azért ne legyünk túlságosan magabiztosak abban, hogy minden úgy és akkor történik, ahogy és amikor azt mi meg tapasztaljuk!

Gaál Antal

BALATONFÜRED.HU
a kultúra városa

OLVASÓI LEVÉL

Martinovics Tibor részére Drága lehet a fakivágás című, a Balatonfüredi Napló előző számában megjelent cikkében örömmel olvastam, hogy a képviselő-testület megerősítette a magántelken álló fák védelmét. Ha mondjuk kiszárad valakinek egy fája a telkén, és kívágná, csak felsőbb engedéllyel teheti, bizonyult szabályok alapján (de hála égnek, vannak kivételek!), tehát mintegy feltételezik róla, hogy nem képes maga dönteni, azaz korlátozottan cselekvőképes a füredi polgár.

Csatoltam egy képet, a fa nem az enyém, de majdnem a házam előtt áll, közterületen, a Lóczy utca 37-nél, és júniusban csúfították el immár harmadszorra, mióta itt lakom, 8 év alatt – de volt olyan is, hogy telken álló fa ágait szálamizták

le. Ez a fa az elején, 2009-ben még árnyékot adott, de idén már csináltattam egy carportot, mert ez alá már nem érdemes, nem is lehet beállni autóval. Ha, mint írja, valóban annyira fontos a környezetminőség fenntartása, miért végezhet ilyen barbár munkát büntetlenül az E.ON fanévű kommandója? És sajnos sok hasonló képet lehetne készíteni!

Javasolom hogy a jövőben a befolyó 200 000 forintos bírságokból arra az egy-két napra, amíg itt tevékenykednek a városban az E.ON emberei, állítsanak melléjük egy hozzáértő erdész/kertész, aki megfékezi őket, hogy 5–10 évre előre dolgozva lefűrészeljék a lombkoronákat szerte a városban, még azt is, ami meg sem közelíti a villanyvezetékét...

Torma István

Újabb egyeztetés a Balaton-törvényről

A júliusi és szeptemberi találkozó után október 17-én Balatonfüreden harmadik alkalommal tartott egyeztetést a Miniszterelnökség a Balatoni Szövetséggel.

A téma az Országos Területrendezési Terv és a Balaton-törvény tervezett felülvizsgálata, illetve a hamarosan közzéadandó egyeztetésre kerülő törvénytervezet volt. A Miniszterelnökséget Füleky

Zsolt építészeti és építésügyi helyettes államtitkár és Kolossa József főosztályvezető képviselte. A Balatoni Szövetség a tárgyalásra a BKÜ területén fekvő települések vezetőit, valamint az együttműködő szervezetek képviselőit hívta.

Füleky Zsolt helyettes államtitkár elmondta, hogy az eddigi egyeztetések során beérkezett észrevételek, javaslatok nagy segítségére vannak a törvényjavaslat készítőinek abban, hogy megértsék a térség problémáit

és olyan törvénytervezet születessen meg, amely nem akadályozza a fejlesztéseket, ugyanakkor megoldást jelenthet számos olyan, most fennálló problémára, melyet ezeken a fórumokon jeleztek az önkormányzatok. Szándékuk a területrendezésben is a hierarchikus jogalkotás megtartása: a törvényi szabályozást követni fogja a hozzá kapcsolódó kormányrendelet, majd a helyi rendeletek egészítik ki a sort. A helyi problémákra helyben kell megoldást

találni, ezért minél több területen a helyi szabályozásra bíznák a döntéseket. A megbeszélésen újra felmerült – a Balatoni Szövetség kezdeményezése után – a csónakkikötők létesítésének kérdése, melyre a most születő törvény gyakorlatias lehetőséget kíván biztosítani. Teljes az egyetértés a légkabelek, illetve a reklámfeliratok létesítésével, illetve tiltásával kapcsolatban a Balatoni Szövetség és a Miniszterelnökség között.

Balatoni Szövetség

Zenében igazán ütősek vagyunk

Három tehetséges fiatal karrierje kezdetén: Kolics Máté, ifjabb Csincsi Ferenc és Fülöp Máté

Szemtelenül fiatalok, és ámulatba ejtően tehetségesek. Füreden születtek, és tárva-nyitva áll előttük a nagyvilág.

Kolics Mátét gyerekkorában a fakanalak érdekelték, de nem főzött velük, hanem a párnákat és a lábasokat püfölte, merthogy kicsi kora óta járnak a kezei. Nagybátyja, Csincsi Ferenc volt Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekarának karnagya, így rendszeresen jártak a koncertjeikre. Ott is az ütősszekció varázsolta el leginkább: tátott szájjal leste a doboknál ütőt, vagy épp a xylofon éles, kopo-gós, dallamos hangja ragadta el. A karnagy fia, ifjabb Csincsi Ferenc – Máté unokatestvére – annak rendje és módja szerint bekerült a zenekarba, fel lehetett rá nézni, aztán utol lehetett érni korban, és hatévesen hova más-hova vezetett volna Máté útja, mint a balatonfüredi Ferencsik János Zeneiskolába.

A zenei pálya választása tudatos volt Máténál, általános iskola hetedik osztályában már eldől, hogy zeneművészeti szakközépiskolában tanul tovább. A választott város Szombathely lett, majd jött a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara, ahol jelenleg harmadéves hallgató. Jövő májusban diplomázik az alapszakon, és a mestert is ott szeretné végezni.

Az idei év mozgalmas volt Máté életében: áprilisban harmadik lett a Rézfúvós és Ütőhangszeres Találkozó. Aztán szeptemberben Olaszországba utazott, s ha már ott volt, begyűjtötte a Percussive Arts Society (Italy PAS) nemzetközi ütőhangszeres verseny második helyezését, kisdob C kategória (ez a legmagasabb, 26–32 éves

Kolics Máté

korig engedett kategória). Rendszeresen koncertezik országsszerte az egyetem Sonus ütőegyüttesével, és hívják olyan kiváló szimfonikus zenekarokhoz, mint a szombathelyi Savoria, a fehérvári Alba Regia, az óbudaai Danubia vagy a debreceni Kodály Filharmonia. A határokat a Sonus ütőegyüttesel feszegeti – legutóbb Krakkóban és Besztercebányán jártak –, most pedig a Kodály Filharmonikus zenekarral Kínában turnézik. Máté alig múlt húszéves, és egyelőre itthoni zenekarokban szeretné ismertté tenni magát. Egy hazai szimfonikus zenekar tagjaként el tudja magát képzelni, de az sem kizárt, hogy külföldi irányba fordul, ahogy ő mondja: „ez még a jövő zenéje”, és szívesen tanítana is.

Unokatestvére, ifjabb Csincsi Ferenc hat évvel idősebb Máténál. A zenetanár, zenészkarmester apa gondoskodott róla, hogy gyermekkorától zene vegye körül a fiát. Meg is lett az eredménye: nagyjából két éves korától kezdve dobolt, s bár 8–12 éves koráig tett egy kitérőt a

tenorkürttel, végül az ütözés győzött. Édesanyja ugyan más pályát is el tudott volna képzelni, de Feri 12–13 éves korától zenei pályára készült.

Az általános iskolai éveket a győri konzervatórium követte, innét pedig Ausztriába vitt Feri útja: Oberschützenben művészdiplomát szerzett. Jelenleg a bécsi zeneakadémia pedagógia szakos hallgatója, s nem mellesleg rendszeresen játszik a bécsi szimfonikusokkal, illetve az operaházban. Az elmúlt nyarat is a világ egyik legjelentősebb komolyzenei fesztiválján, a salzburgi ünnepi játékokon töltötte a bécsi filharmonikus zenekarral. Októberben meglelt a mesterdiplomája, a diplomamunkáját pedig jó eséllyel könyv formájában ki fogják adni. Mi sem természetesebb azok után, hogy Feri a világ leghíresebb koncerttermeiben (New York, Peking, Tokió, Moszkva) olyan művészeknek adta már a ritmust, mint Anna Netrebko, Plácido Domingo, José Carreras, Andrea Bocelli, Lang Lang, Leonidas Kavakos,

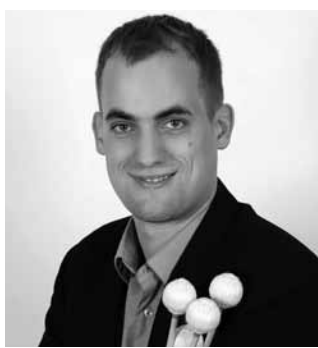

Fülöp Bence

rozott. A Veszprémi egyetemen folytatott villamosmérnöki tanulmányok értelemszerűen csak egy rövid kitérőt jelentettek, mert a Kőbányai Zenei Stúdióban kötött ki végül.

Bencét a gitártanára ajánlotta Csorba Lóci basszusgitáros figyelmébe, aki akkor még egyedül csinálta a Lóci játszik formációt. A bulizenekarból kinövő együttesnek Bence is tagja lett, és innentől elindult a szekér: 2016-ban utcahosszal nyerték a Veszprémi Utcazenefesztivál közönségdíját, manapság pedig felkapott zenei fesztiválok nagyszínpadain szerepelnek.

– Rengeteg csodálatos dolog történt velünk az idei évben – mondta a Balatonfüredi Napló kérdésére Bence. – Az év első napján jelent meg a második lemezünk, a Krokodil, megnyertük Az Év Felfedezettje címet a Fonogram-díjátadón és a Nagy-Szín-Pad tehetségkutató versenyt. A Strand fesztivál hivatalos fesztiválhímnuszának választották a zenekarunk egyik dalát, nyár végén pedig az angol

Ifj. Csincsi Ferenc

Hillary Hahn vagy épp Ricardo Muti. Ezek után nem tűnik légből kapottnak Feri álma, hogy a világ egy neves zenekarának állandó tagja lehessen.

Fülöp Bence szintén Füreden nőtt fel. A társasházuk tárolójában megtalálta az unokatestvére gitárját, és azon kezdett pengetni úgy 14 éves korában. Az otthoni próbálkozást a zeneiskola követte, de műfaji különbözőség miatt másfél év után elengedte a klasszikus gitárt. Középfelsőként már több zenekarban muzsikált, nagyjából az összes szabadidejében gitár

25 éves a Csermely és Társa

Egyedülálló teljesítményt nyújtanak Magyarországon. Eddig hatszor nyerték el a Volkswagen-konzern minőségi díját, legutóbb 2016-ban, amihez nagyon szigorú feltételeknek kellett megfelelni.

A gyár több paramétert vizsgál, az ismételt javítások gyakoriságát, az ügyfelek elégedettségét, és sok olyat, amiről nem is tudunk – magyarázza Csermely Ákos, a cég vezetője. Minden hónapban van bizonyos számú ügyfélteszt, egy értékesítést mérő teszt, és évente minden márkára egy inkognitotest, amit szintén felhasználnak a méréshez.

Ellenőrzik a szervizszolgáltatást, az ügyfélkezelést, a munkafelvételi folyamatot a telefonos bejelentkezéstől kezdve a gépkocsi visszaadásáig, az ügyféltől való elköszönésig. Figylik, hogy a telefonos bejelentkezésnél mennyi a várakozási idő, hány csörgés után vesszük fel a telefont, egy 10-12 oldalas kérdőívnek kell megfelelni. Az inkognitotestnél valóban bejelentkezik valaki telefonon, idehozza az öreg autóját – legutóbb például a 74 hibából négy volt az a rejtett hiba, amit meg kellett találnunk ahhoz, hogy „ötöst” kapjunk a feladatra. Évente van ilyen a Volkswagen autóknál, a Skodánál és a háromjarműveknél, mivel mi mindhárom márkakereskedése és szervize vagyunk.

Beépítenek hibákat az autókba, amiket meg kell találnunk, és javítási ajánlatot adni rá. Hogy folyamatosan megfeleljünk az egyik legnagyobb európai cégnek, a német autógyártó központ elvárásainak, magas szinten kell tartani a kollégák képzését, műszaki és kommunikációs tréningekre van szükség, nagyon fontos az innováció, amit előir a VW, azt be kell tartanunk. Folyamatosan bővülnek az eszköz-, szerszámelőírások, rendszeres az elektromos meghajtású autókhoz kapcsolódó oktatás, berendezések, perszámok beszerzése. Nálunk van például iPad-es munkafelvétel tableteken. Egész Európa területére pedig olyan assistance szolgáltatást nyújtunk, ami versenyképes, hiszen, ha üzembékptelen lesz valakinek az autója, térítésmentes autómentést és térítésmentes csereautót biztosítunk.

Csermely Ákos nem ma kezdte az ismerkedést a gépjárművekkel. 14 éves kora óta nyaranta nem a strandra járt, mint a haverjai, hanem a műhelybe, az aknába, ahogy bátyja, András is. 2013-ban, édesapja halálakor vette át a cég vezetését, de már

előtte is ügyvezetője volt. Itt van már a harmadik generáció is, a cégben dolgozó testvérének fia, ifj. Csermely András, aki szintén felvette a kék munkaköpenyt.

Soha nem a szinten tartás a cél, hanem a folyamatos fejlődés – válaszolja a jövőt firtató kérdésre a cég vezetője. Bár még senki nem tudja, merre tart a világ, de már most nagy kihívás az elektromobilitás. Átmeneti időszak ez, nem tudjuk, mit hoz a jövő, melyik meghajtás fog győzedelmeskedni, folyik a koncepciók, tervezők csatája.

Jelenleg van ugye a dízel, ami most fekete bárány a környezetvédelem miatt. Ugyan ötven éve is környezetszennyező volt, de gazdaságos és olcsó is, és még mindig az, ha a tisztán elektromos meghajtású gépkocsikat nem vesszük figyelembe. Viszont, ha el akarunk autózni Budapestről Párizsba, kicsit hosszú lesz az út egy elektromos autóval, hiszen többször meg kell állni, hogy töltőt találjunk, és sokáig tart az is, hogy a töltési időt kivájrjuk a mostani pár perces benzines tankolással szemben.

Azután vannak ugye a hibrid autók, azokból is kétfajta. Szóval nagy a verseny, elemezzük tovább a helyzetet Csermely Ákossal.

Azt azért tudnunk kell, hogy az autózás hajnalán, az 1900-as években, amikor az egyéni mobilitás igényként megjelent, az első modellek elektromosak voltak, de jött Gottlieb Daimler, aki sebességgel hajtotta meg Mercédész nevű lányáról elnevezett autót, majd feltalálták a négyütemű belső égésű motort, ami olcsó volt, és gyártástechnológiailag sem volt túl bonyolult. Innentől kezdve nem volt megállás a benzines autógyártás előtt.

Napjainkban nagyon trendi az elektromos meghajtású autó, mi is adtunk el párat, de azért ne felejtsük el, hogy az elektromos áram legalább ötven százalékkal szintén nem megújuló energiaforrásként álljon rendelkezésre. Kevés, ezért drága az akkumulátorhoz szükséges lítium, ami az elektromos töltés tárolásához ehhez a típushoz jelenleg kell, ez korlátot jelent a gyártástechnológiában, illetve a darabszám maximalizálásában – magyarázza a cég vezetője. A fontosabb kérdés inkább az: ha holnaptól mindenki elektromos autóval kívánna közlekedni, és mondjuk lenne elég lítium, akkor honnan lenne elég elektromos áram?

És akkor még nem beszéltünk arról, hogy mi adja az autók egyediségét, hiszen minden típusban lesz egy elektromotor, ami a meghajtást biztosítja, ugyanakkor jelenleg az

Csermely Ákos cégvezető

összes mérnöki teljesítmény a különböző motorok köre összpontosul.

Átalakul az autókhoz való viszonyunk is, már nem biztos hogy egyedi autók akarunk birtokolni, és ha egyforma autók lesznek, csak az embléma lesz rajtuk más, még kevésbé lesznek vonzóak.

Lehet, hogy nekünk mint autószerveznek az lesz a jövőnk, hogy ezeket az önjáró autót karbantartsuk. Parkol itt mondjuk majd száz darab, és ha az ügyfél el akar menni Pestre, telefonon odarendeli az autót magához. Mivel nem kell vezetnie, közben dolgozhat a laptopján, telefonálhat, filmet nézhet, ha pedig megérkezik, egy másik cég intézi a parkolást, az autót meg visszaküldik oda, ahonnan jött.

Ez nem is annyira távoli jövő, hiszen Budapesten egy éve van már ilyen, ha nem is önjáró, de elektromosautó-megosztó szolgáltatása a VW-nek. Volkswagen e-UP típusú autókkal működik a Greengo szolgál-

Blackstar Amplification cég endorsere lettem. Azt hiszem, ezekre a pillanatokra mindannyian szívesen emlékszünk vissza, és az évnek még nincs vége: december 15-én az A38 hajón csinálunk egy hatalmas, évszázados koncertet.

Bence örül a népszerűségnek, és nem nyomasztja a siker. – Nagyon örülök, hogy egyre népszerűbbek vagyunk. Néha eléggé fel tudom magam boszszantani egy negatív véleményen, de inkább egyre többet nevetek rajtuk. Mindig lesznek olyanok, akik nem fognak veled szimpatizálni. Koncerteken minden alkalommal a maximumot nyújtjuk, és rengeteg energiát kapunk a közönségtől. A rajongóinkkal nagyon jó kapcsolatot ápolunk, azt hiszem, ez az egyik alapja a sikerünknek. A családom és a barátaim teljes mértékben támogatnak és büszkék rám, más nem is számít igazán.

A sikeres zenész mind a mai napig szívesen jön haza Füredre. – A 71-es úton, amikor megpillantom a táblát, hogy Balatonfüred, tudom, hogy két perc és hazaérek. Sokaktól halom, hogy Balatonfüred a legjobb hely, és milyen jó lehetett itt felnőni. Ebben egyetértek, csodás gyermekkorom volt. Ha lesz lehetőségem, idősebb koromra biztosan hazaköltözők. Most sajnos sokkal kevesebbet tudok itthon lenni, mint amennyit szeretnék. Ha sikerül haza-utazni, akkor a legtöbb időt a családommal töltöm. Természetesen minden otthon töltött napon bezárkózok négy-öt órára gyakorolni. Ha tehetem, elme-gyek futni vagy focizni, megnézem a sétatnyit, és megpróbálok találkozni az itthoni barátaimmal. **Mórocz Anikó**

„Élni jó, százhárom évvel
a hátam mögött is”

A város legidősebb lakója, Karika Kálmánné nem akart elszakadni Füredtől

1914. Nem egy habbköny-
nyű évszám. Számolat-
lanul vesztek oda embe-
rek az akkor még csak
kezdődő viláégésben. De
az élet élt, és élni akart.
A szentgáli Major
családba újév után két
nappal kislány született,
burokban. Akkortájt azt
tartották az így született
gyerekekről, hogy az
életük puha, gondoktól
mentes és kipárnázott
lesz. Varázslatos, védett
utazás, sima és gördü-
lékeny, mint maga
a burokban születés.

A földműves szülők iskolába járatták a kis Vilmát, aki ekkor még nem sejtette, hogy a tanítónő fivére lesz későbbi udvarlója, férje és gyermekei édesapja. Kislányként boldogan járták a vidéket, szedték az irtott erdő mélyén nővő, illatos vadepret, vagyis a „lányepret”, amiből levárt főztek. Nagy csokrokba gyűjtötték a sokáig illatozó ibolyát, vitték a patikus meg a kereskedő lányainak, akiktől cukorkát kaptak érte. Később metszeni, szemezni tanult édesanyjától, aminek az eredménye bódító illatú rózsabokor lett. A fiatal Vilma nagy táncos volt, csárdás és keringő egyre ment neki. Színdarabban is játszott, „A vén bakancsos és fia a huszár”-ban Ilonát alakította.

A Karika Kálmán csendőrsparancsnokkal kötött házasság után a családot többször áthelyezték különböző állomáshelyekre, mert a férj véleménye ütközött a főnöke elképzeléseivel. Vilma néni úgy mondja: „Jó házasságunk volt, a férjem bogaras ember volt néha, de azt el lehetett tűrni.” Lányuk, Erzsi sietve teszi hozzá: „Az édesapám jóakarátú ember volt, aki igyekezett segíteni, ahol tudott, de ez nem mindig sikerült.”

A család utolsó állomáshelye Erdélyben, Székelyudvarhely megyében volt, itt érte őket a második világháború. A csendőr

Karika Kálmánt azonnal besorozták, Vilma néni pedig két bórönddel, 24 napon át szalmán aludva, tehervagonban utazott haza szentgáli szüleihez a két kisgyermekükkel. „Ilyen az élet” – mondja a lánya, Erzsike. Vilma néni varrónőként tartotta el a gyerekeket, sok szép menyasszonyi ruha hagyta el a kezét. A férj kilencévi hadifogság után tért haza. Sose beszélt a vele történekről, de Erzsike unsozlására kiírta magából a fájdalomát.

Aztán jött ötvenhat. Erzsi testvére, Árpád 18 évesen Amerikába disszidált és katona lett. A vietnami háború idején a hátszágban teljesített szolgálatot, amikor 1964-ben Karika Kálmán megbetegedett, nem sokkal később meg is halt. Árpád hazautazott elbúcsúzni. Ekkor adták el az 1933-ban vásárolt, hőn szeretett füredi szőlőt. A Gombás-kúria alatti területen volt egy kicsi ház „Árpád-lak” néven, a szőlőből pedig jó bor készült. Sokáig ragaszkodott hozzá a család, szerették Füredet. Vilma néni

ugyan nem korcsolyázott, de emlékszik az akkori vastag jégre, amin a kor ünnevelt korcsolyázóját, Almási Zsuzsit is látták siklani.

Vilma néni mindig is visszavágyott Füredre. 1967-ben költözhetett be abba a Bartók Béla utzi lakásba, amiben azóta is élt. Erzsike könyvtárosként 1976-ban kapott munkát a városban, és édesanyjához költözve ő is füredi lett. Árpád családja Floridában és Új-Mexikóban él. Gyökereiket keresve gyakorta látogatta Vilma nénit három unokája, hét dédunokája, és a három ükunokáról is érkeztek fényképek.

Amikor betoppanok hozzájuk, az asztalon Kálvin János életről szóló könyvre tűz a délelőtti nap. Szemüveg nincs mellette, ugyanis Vilma néni a 104. születésnapja felé ballagva szabad szemmel olvasott. Korábban a történelmi regényeket szerette, Kálvin pedig azzal lopta be magát a református családban nevelkedett Vilma néni szívébe, hogy „csak a jóra intett mindenkit”. A menyasszo-

nyi ruhák varrását később a kalocsai himzés váltotta fel, mostanság pedig három horgolt terítőt készített a dédunokáknak, mondanom se kell, hogy szemüveg nélkül. A konyhakeretet mindig is szerette – ahogy a főzést is –, temérdek főzelék készült az ott nőtt zöldségekből. Az ibolya és a jácint nagy kedvence, de az önkormányzattól és a helyi szociális intézménytől érkezett rózsára is felcsilllant a szeme. Közszóntették, a város legidősebbjeként.

Naptár szerint minden bizonnyal stimmel a számítás. De hogy az idő egy örök talány, arra Vilma néni volt a példa. Érkeztetre felderült az arca, a szeme mosolyog, pedig Erzsike szerint nem volt bársonyos az éjszaka. Vidáman meséli az Erdélyben történeteket, s hogy a ki tudja, hány évvel ezelőtti kapcsolatok máig megvannak. „Szeretem és tisztetem az embereket, jó beszélgetni velük” – mondja, s szavait szemei igazolják. Kérdem tőle, hogyan őrizte meg az arcbőre üdeségét, s csacsкасágon mondvete mulat: „Semmit nem kentem rá!”. Amikor búcsúzom, csak annyit mond könnyedén: „Az egészség a legfontosabb, arra kell vigyázni”. Egy s mással a hátam mögött ezt a leckét már én is megtanultam, a bólintásom hiteles.

Zilált, de feltöltött lélekkel szédülök ki az udvarukból. Hogy lehet, hogy 104 év ennyire biztosan és könnyedén pihen egy sokat próbált vállon? A szűk utcán egy középiskolás korú fiatalba ütközöm, aki épp a kezében lévő kutyút nézi meredten. Megrezzent arca kifejezés-telenül bámul rám, egész lényé életunságot sugároz. Próbálok mosolyogni rá, de mindhiába.

(Vilma néni néhány nappal az interjút követően, november 4-én elhunyt.)

Mórocz Anikó

Szívkórházi emlékeink

Ez év október 17-én az Állami Szívkórház Eszterházy-termében a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület értékmentő sorozatának 3. találkozóját szervezte, Szívkórházi emlékeim címmel. Moderátor a Füred Tv munkatársa, *Bán László* volt. A Füred Tv felvette az egész programot, az anyagát DVD-re kiírva elhelyezzük a helytörténeti gyűjteményben kordokumentumként.

17 fő volt szívkorhási, 80 év feletti nyugdíjas vett részt a beszélgetésben, felelevenítve az akkori viszonyokat, munkájukat, emlékeiket. Rajtuk kívül 30 jelenlegi dolgozó, fiatalabb nyugdíjas, vendég, hozzátartozó, illetve egyesületünkől 16 tag tisztelte meg jelenlétével a rendezvényt. *Dr. Bóka István* polgármester szép beszéddel köszöntötte a megjelenteket.

A beszélgetés, visszaemlékezések előtt *Pálinkás Rita* nővér Keresztury Dező főred. című versét szavalta, majd A balatonfüredi Állami Szívkórház múltja és jelenlegi működése címmel *prof. dr. Veress Gábor* főigazgató úr vetített képes előadása következett. Meglepetésként *Pálinkás Rita* és *prof. dr. Veress Gábor* műsorral kedveskedett a megjelenteknek, *Rita* énekét a professzor úr kísérte zongorán.

A beszélgetés során a 80 éven felüli volt dolgozók (orvosok, gyógytornászok, konyhai és varrodai dolgozók, személyzeti osztályvezető, asszisztensek, portás, kőműves, karbantartó) röviden felidéztek munkájuk kezdetét, érdekesebb mozzanatait, emlékeiket a szívkórházról.

A beszélgetés végén dr. Stefi Györgyi orvos Reményik Sándor Kegyelem című versével búcsúzott el a megjelentektől.

Egyesületünk vezetősége virágok, emléklapok, helytörténeti egyesületi plakettek átadásával köszönte meg a beszélgetésben résztvevőknek és szereplőknek, szívkörházi segítőknak a közreműködést.

Ezután kötetlen beszélgetés következett a szívkorház által feltálalt finom sütemények, szendvicsek mellett.

Budáné Bocsor Ágnes,
a Balatonfüredi
Helytörténeti Egyesület
elnöke

A Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület búcsúja dr. Lichtneckert Andrástól

Dr. Lichtneckert Andrást,
a Veszprém Megyei
Levéltár nyugalmazott
főlevéltárosa, az MTA
köztestületi tagját
október 1-jén, 66 éves
korában váratlanul érte
a halál. Csaknem 70
tanulmány, valamint 34
kötet szerzője, szerkesz-
tője, kiadója volt.

1951-ben született Tapolcán. Gyermekkorát Badacsonytomajon töltötte, majd a veszprémi Lovassy László Gimnáziumban érettségizett 1969-ben. A debreceni KLTE-n 1976-ban tanári, a budapesti ELTE-n 1982-ben levéltárosi diplomát szerzett.

1977-től egészen 2011-ben
történt nyugdíjba vonulásáig a
Veszprém Megyei Levéltár

munkatársa, majd főlevéltárosa. Hosszú pályafutása alatt óriási munkabírással dolgozott. Éveken keresztül külső munkatársként segítette a Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény munkáját. A Veszprém Megyei Levéltár kiadványsorozatában hét kötet szerzője és szerkesztője volt.

Balaton-felvidéki származásának választott kutatási témájában is meghatározó szerepe volt. Az 1980-as években a Veszprém megyei borvidékek, hegyközségek és szőlőhegyek történetét kutatta. Első önálló könyve, a Balatonfüred–csopaki borvidék története, 1990-ben jelent meg. 1995–2000 között szerzője, szerkesztője és szerzője volt öt településtörténeti monográfiának, amelyek Balatonfüred, Balatonalmádi,

Berhida, Alsóörs és Csepak történetét tárgyalták. Szerkesztésében több igen jelentős helytörténeti könyv jelent meg Balatonfüredről. A Balatonfelvidék társadalom- és művelődéstörténetét, a balatoni fürdő- és borkultúra, a balatonfüredi gyógyfürdő- és szivgyógyászat, a füredi színházak, a játékszín, az aréna építéstörténetét, a balatoni gőzhajózás történetét, a balatoni gyógyfürdő nemzetközi kapcsolatait, a balatonfüredi és a balatonarácsi szőlő- és bortörténetet kutatta. 2008-ban régi, kedves témájához visszatérve a balatonarácsi szőlőhegy történetéből írott értekezésével szerzett doktori (PhD) fokozatot. Több városi érték feltejesztője is volt, melyek azóta a Balatonfüred Városi Értéktárat gazdagítják.

Számos kötet jelent meg saját, LA Könyvtár nevű kiadója sorozatában, többek közt a 19. századi Balaton-felvidéki szőlész és balneológus értelmiség ma már nehezen elérhető művei jelentek meg. Tanulmányaiban és monográfiáiban megírta a füredi fürdő eddig legalaposabban feltárt történetét, amely nem csupán néhány korábbi tévedést helyesbített, és addig ismeretlen új adatokkal bővítette a tudanyagot, hanem feltárta a fürdő nemzetközi kapcsolatait is.

A Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület tagjaként rendszeresen publikált a Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadásában megjelenő könyvsorozatokban, valamint a Füredi Históriaiban és a Balatonfüredi Naplóban. Mi, fürediek, fájda-

lommal búcsúszunk a kiváló kutatótól, dr. Lichtneckert Andrásról. Számos munkája maradt örökre befejezetlenül. Nagy úrt hagy maga után a helytörténeti, néprajzi, gazdaságtörténeti és forráskutatósi feltárásmunkában, az esedékes feladatok elvégzésében. Fáradhatatlan, igen nagy munkabírási történéssz volt, mindig imponálóan gazdag anyaggyűjtéssel, a föllelhető források alapos átbúvárolásával, a szakirodalmi adatok számba vételével, elemzésével és körültekintő értékelésével végezte hasznos munkáját. Könyveiben, tanulmányaiban számos tudományos eredményt tett közzé, nagyban hozzájárult Balatonfüred város múltjának megismeréséhez, a környék borvidéke történetének alapos feldolgozásához.

jelentős érdemei vannak makacs történeti tévedések helyesbítésében, a további kutatásokhoz szükséges iránymutatásban. Önzetlenül tett a tudományért, gördülékeny stílusban, jó magyarsággal fogalmazott, írásai mindig élvezetes olvasmányok voltak. Értékes munkássága, kiterjedt kutatási tevékenysége halálával váratlanul szakadt meg.

Embersége, segítőkészsége, rendkívüli munkabírása, felkészültsége, kritikus szemlélete, alapos forrásismerete, szakmai alázata, kifinomult humora példaértékű a szakma és mindannyiunk számára!

Kedves András, nyugodi
békében, tudományos érdemei-
dért mindig is őszinte nagyra-
becsüléssel fogunk gondolni
rád!
- **rác**z -

– rácz –

Kilencvenéves a füredi piros templom

A hívek áldozatkészségének köszönhetően mindössze egy esztendő alatt készült el

A város emblematikussá vált épületét 1927-ben szentelték fel, és ajánlották Krisztus Király kegyelmébe. Az évfordulót kóruskoncerttel ünnepelték december másodikán.

A Pesti Hírlap 1927. szeptember 24-i számában tudósított a templomszenteléséről: „Diszes közönség jelenlétében szentelte fel az új balatonfüredi templomot Rott Nándor veszprémi püspök. (...) Az új plébániát 1918 novemberében, a forradalom idején szervezték és az új egyházközség pásztorául a püspök dr. Luttor Ferenc pápai káplánt választotta meg. 1926. szeptember 9-én kezdték a templomot építeni, amely körülbelül egy év alatt elkészült. Az új templom a régi Szent István korabeli építési stílusban épült (román bazilika), amilyen a pécsi székesegyház. A templom felépítése több mint két milliárdot vett igénybe. A Balaton partján az utóbbi időben négy új plébániát létesítettek, amelyek közül a füredi azért bir különösebb jelentőséggel, mert a katolikus hívek rendkívüli áldozatkészsége folytán négyszáz éves szunyadásából kelt új életre. Valamikor Füred területén három virágzó katolikus plébánia volt: a kék, az apátlaki és a füredi. A plébániák templomai közül csak az egyiknek láthatók még a romjai, a régi katolikus temetőben, a másik kettőre már romok sem emlékeztetnek. A török hódoltság és az azt követő vallási viszályok idejében szűntek meg a szentegyházak és a katolikus hívek közel négyszáz éven át lelki vezetés nélkül maradtak.”

A Budapesti Hírlap ugyan-
ezen a napon közli a templom
részletes leírását is. „Balatonfü-
reden szentelte fel Rott Nándor
veszprémi püspök a Dunántúl
egyik legszebb templomát. A
templom külsejének beszente-
lése után a püspök kíséretével
együtt bevonult a templomba,
konszekráltá (felavatta) az ol-
tárt, a tizenkét apostoli keresztet
a falon, majd a templom padló-
jára hintett hamukeresztbe be-
írta a latin és görög ábécét. Ez-
után kezdődött a mise, amelyet
Rott püspök celebrált. Az ünne-
pen megjelentek: Gyömörey
György főispán, Bódy Zoltán
alispán, az esperesi kerületek
küldöttjei, a káptalan képvisel-
tében Kránitz Kálmán felszen-

A neoromán stílusú templom tornyai 35 méter magasra nyújtóznak

telt püspök és mások. Mise közben a főre di vegyeskar adott elő egyházi énekeket. Úrfelmutatáskor pedig Robitschek Gyuláné, az Operaház tagja adott elő ősrégi egyházi énekeket.

Mise után a püspök a helybeli és vidéki küldöttségeket fogadta. Egy órakor ebéd volt a fürdőtelepen a Grand-Hotel éttermében, amelyen a főispán a pápát, Rott püspök pedig a kormányzót köszöntötte fel. Schmidt Ferenc dr. igazgatófőorvos a világi katolikus hívek nevében üdvözölte a pü-

pököt, Kránitz Kálmán a veszprémi káptalan és a veszprémi papság nevében mondott felköszöntőt.

Az új plébániát 1918 novemberében, a forradalom idején szervezték és az új egyházközség pásztorálra a püspök Luttor Ferenc dr. pápai káplánt választotta, aki hivatalba lépése után foglalkozni kezdett a templom létesítésének gondolatával. 1926-ban kezdtek meg a templom építését. A templomot Fábián Gáspár műépítész tervei alapján Rádi Sándor építőmes-

ter építette a régi Szent István-korabeli építési stílusban, amelyben a pécsi székesegyház is készült. A templom felépítése több mint kétmilliárdba (pengő) került. A templom bejárata a balatoni magyar házak pitvarára emlékeztet árkdíjaival. Balatnalmádi vörös kőből készültek a kéttornyú templom ciklopszerű (öt-hatszögűre vágott kövek) falsíkjai. Három hajó és egy kereszthajó a téregység, félköríves szentélyzáródással, mely az oltárnak, mint a templom súlypontjának a jelen

Horthy Miklós is megtekintette az új templomot

*Plébániatemplom (Monostory
György, 1928)*

tőségét emeli. Falmennyezete kazettás. A szószerék ambószerűen (főlkör alakú kidomborodás a régi bazilikákban a szent könyvek felolvasására) van kiképezve a szentélyrácshól. A tetőszervezetet a népjóléti minisztérium ajándékozta. A haragokat, az orgonát, a templom belső felszerelését közadakozásból létesítették, a padokat is egyes családok adományozták. A fedzetlenül maradt körülbelül egymilliárdnyi összeget egy hollandiai katolikus pénzcsoport fedezte kötvénykibocsátással s ezt a kölcsönt a hívek negyven év alatt fizetik vissza.

A füredi plébániát a paloznaki plébániából hasították ki 1918-ban, amely plébánia nyolc kilométerre fekszik Füredtől és alig néhány száz lelket számlál. A plébánia javadalmát képező földbirtokot és a szűk-segtemplomot, amelyből most főbírói hivatal lesz, a hívek vásárolták minden kegyúri segítség nélkül és éppen ezért liberale collationis (szabadon adható) jelleggel bír s ma is a püspök tölti be a plébániát.

Szeptember 5-én a biológiai intézet felavatásakor a kormányzó is megtekintette az új templomot és elismerően nyilatkozott a hívek áldozatkészségéről.”

Gyűrű Géza pápai prélatús írásában rögzítette, hogy az országos hírv, budapesti tervező-mérnök, Fábíán Gáspár díjazás nélkül vállalta a feladatot. A neoromán stílusú templom 40 méter hosszú, 20 méter széles, 10 méter magas, tornyai pedig 35 méterre nyújtóznak. A templomajtón belül jobbra a felszentelést végző Rott Nándor meggyés püspök képmását festették meg, balra pedig Luttor Ferenc plébános örökítették meg, aki az építkezés ideje alatt vezetett szolgálatot. A főoltár Kerger

A korabeli vidéki sajtó többek között így adott hírt 1927 szeptemberében a templom szenteléséről:

Felekezeti béke ... Dr. Rott Nándor megyéspüspökünk a balatonfüredi templom felszentelésénél a felekezeti béke szükségességét hangsúlyozta. Ugyanezt hangsúlyozta dr. Antal Géza is a székesfehérvári gyűlésen. Katolikusok és protestánsok egyaránt értsük meg, szívvel-jük meg, көөссүк vezéреink szavát. Ne marakodjunk egymás közt. Ne hozzuk vissza Pázmány korának durvaságait. Ellenben ápoljuk és övjuk magyarságunkat. Dolgozzunk elszakított területeink és testvéreink visszaszerzéséért. S e mellett a katolikus maradjon jó katolikus és dolgozzék Egyháza emelésén, naggyá tételén. A protestáns is dolgozzék önmagáért és meggyőződéséért. Ezt kívánja tőlünk e percekben magyar hazánk.

Pápa és vidéke.
1927. október 2., 1. oldal

Ferenc keze nyomát viseli, Krisztus Király közsobrát pedig Homoray Béla készítette, ugyancsak Kerger Ferenc tervei alapján. A mellékoltárok szobrát (Szűzanya és Szent József) Krausz (Krasznay) Lajos szobrászművész alkotta. A II. Vatikáni Zsinat szellemében 1985-ben készült el az új liturgikus tér, Bittsánszky Gézané Kopp Judit munkájaként, a szembemiséző oltár az utolsó vacsorát ábrázolja. A felvaszóállványon Keresztelő Szent János alakját faragták ki diófából, az értékes tűzzománc munkákat pedig Zoltán Győző ötvösművész és felesége, Kovács Erzsébet tűzzománcművész készítette. A szenteket ábrázoló színes ablakok sorozata azzal lett teljes, hogy 2000–2001-ben elkészült a kassai vértanúk ablaka, valamint XIII. János pápa, Mindenszenty bíboros, B. Gizella, P. Pió és Kalkuttai Teréz anya ablaka.

Ugyancsak a Budapesti Hírlap korabeli írásából tudjuk, hogy a felszentelési mise közben „a füredi vegyeskar adott elő egyházi énekeket”.

December 2-án, a 90. évforduló alkalmából szintén énekeszó töltötte meg a falakat: a helyi kórus mellett az ajkai és a veszprémi vendégszerepelt a füredi piros templomban.

(A fotók, illusztrációk a Balatonfüredi Helytörténeti Gyűjtemény anyagából származnak.)

Mórocz Anikó

Alapkőletétel 1926-ban. Rekordidő, mindössze egy esztendő alatt készült el a templom

Személyes vallomások

Lapunk felkérte az ifjú szerkesztőt, Praznovszky Mihályt, hogy szólaltassa meg azokat a jeles férfiúkat, akik korábban megfordultak Füreden, s kérdezze gyermekkori karácsonyi emlékeiről. A személyes vallomásokat csokorba kötve nyújtjuk át olvasóinknak: Stílusgyakorlatok Praznovszky Mihálytól.

Ady Endre

A mi kunyhónk első szobájában (több nem is volt) állt egy nagy fekete zongora. Rajta egy fácska. Szilágysági erdőből vágta ki a nagyapám, gőgös úri ivadékok, kardos Tiszák ütöttek rajta, kizavarták az érmelléki erdőből, pedig jussa volt rá. Őt, Dózsa György fiát. Mert az unokája én vagyok. Bús cselédek ülték körül az asztalt nálunk, új Csaba nép, vérem népe, én magyarságom első karácsonya lehetett tán. Kirohantam a hóba, a szent magyar hóba, vártam a Vihart, én csöppnyi gyermek, de anyám behívott libasültet enni.

Krúdy Gyula

Óh, karácsony! Óh, ízek, óh, illatok. Milyen más volt akkor minden. Apám, nagyapám és én a karácsonyi konyhai zajok elől elmenekültünk Szegilongi kisasszony házához. Kis, alacsony házikó volt, mint néma koldusok szakadt kalapja, földbe süppedt tetején fekete varjak károgtak, mint akiket elűztek szakadt fészkeikből vaktában pufogató kövér vadászok. Olyan téli almaillat volt, mint a frissen kaszált szénáé nyári éjszakán, a kéményből füstölt kolbász lógott ki, mintha látnám hatalmas, piros sódarok bicskás felszeletelését. Engem nem vittek be, de a halványra kopott öreg tüllfüggöny szétlibbent néha, s akkor csodát láttam bent: a két Krúdy az asztal körül, egy csillogó fa mellett, pohárral kezében hangosan dalolt. És a kisasszony szárnyakkal a vállain, az asztal tetején a fényes fácska mellett táncolt. Tán más nem is volt rajta. Akkor döntöttem el, író leszek, semmi más.

Eötvös Károly

Hogy tele a tarisznym a karácsonyi emlékekkel? Még veszprémi ügyész koromban ismertem egy embert, a füredi szőlőnkben volt kapás, amit mondok, igazolni tudja. Bár a nevére nem emlékszem s tán tizenkét éve holt meg, most úgy 102–108 éves lenne. Becsületes, józan gondolkodású magyar ember volt. Amilyenek vagyunk mi mindannyian. A mi karácsonyunk a mese ideje volt. Apám maga elé állított, és Kossuthról kellett szavalnom neki. Ő a 48-as szentgyörgyi csata 1000 falubéli vitézét sorolta fel, máig emlékszem mindegyikük nevére én is. Pedig már azóta tán kétszer is körbeutaztam a Balatont, de hát ez a legszebb tó a világon, bármit is habogjon az a fránya német, hogy a róka vinné ki a bőrét száritani mindegyiknek a karóra. Az öregbíró pedig Sobrit emlegette, akivel együtt járt a pápai kollégiumba, ahol az a Petrovics nevű is járt. Egyikből se lett tisztességes ember: Haramia meg poéta? Nem magyar embernek való. Bár az egyik még hagyján.

Vörösmarty Mihály

Hogy karácsonyi emlékeimről? Miért ne? Kancsalul festett reménység volt nekem a december. Olyan se ifjú, se vén cigány hegedült az udvarunkon, atyám behívá. Kiderült, leány az istenadta. Mondta is neki az atyám: játssz valamit, te szép kis Ilonka nekünk. Csak hát igen nyűtt vonója volt, apám kedélye fátyolos lett, hallom, amint könyökre dülve a bejgli mellett halcan mormolja maga elé: mi dolgunk nekünk itt a világon, kisfiam? – Együnk egy töltött káposztát, édesatyám, szólék. – Igazad van, gyermek – tette a vállamra kezét: együnk egy nagy kövéret, az jó mulatság, férfimunka lesz!

Dsida Jenő

(1907–1938)

Tompa Mihály

(1817–1868)

Arany János

Hát mi olyan szegények voltunk lent Biharban, hogy nálunk még a december is hiányzott a kalendáriumból, nemhogy a karácsony. Nem gondoltunk mi mézizü sörbetre, vadat, halat nem is reméltünk. Csak ültünk körben az asztalnál (an-

nak is csak egy lába volt) a családi házban. Éjfél tájt átjött Rebi néni, együtt hántottuk a tengerit. Aranyból van a te szíved, Jancsikám, mondta édesanyám: menj, nézd meg, Miklós bátyád végzett-e már a nádi farkasokkal? Ez volt a legszebb karácsonyom.

Bezerédj Amália

(1804–1837)

Karácsony ünnepén

Várva vártuk, hogy eljöjjön
Szent karácsony ünnepe,
Kis fiúknak, leányoknak
Legkedvesebb öröme.

Mert ilyenkor a jó angyal
Megjelenik rendesen,
A sokféle ajándékot
Éjjel hozza csendesen.

Kis Jézuska küld a jóknak
Aranyozott, rakott fát,
Ez ám még csak a gyönyörű!
Van rajta sok cukros báb.

Mi ezt látva, jó kedvünkben,
Azt sem tudjuk, mit tegyünk,
Jó szülőink mosolyogva
Nézik hogy mi örülünk.

Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, vig karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép menyeyi üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhitat
minden szívet átítat.

Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnék
a családra. Fura nép,
de énekük csodaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Karácsonykor

Hullámzó érzemény között
Jöven az úrnak templomából:
Lelkemben még sok visszahangzik
A halott ígének szavából.

Ugy tetszik, mintha hallanám:
Mikép zendül a pásztor-ének,
Szív és ajk hű összhangzatában
Az istenember nagy nevének.

A megváltó ma született...!
Betölt az évek teljessége...
Dicsőséges Istennek mennyégben!
Az emberekhez égi béke!

De szívem rögtön elszorul
Miatta sajgó fájdalomnak,
Midőn tovább zendül az ének:
Legyen szabadság a raboknak!

Az árva népre gondolok...
S jöven az úrnak templomából:
Lelkembe kinnal ez nyomul be
A halott ígének szavából.

Jókai Mór

Servus humanissime! Mindenne emlékszem a karácsonyról, bár akkor még nem volt ez az úzus. Ha volt, ha nem volt, én kitaláltam magamnak a Mikulást is meg a Jézuskát is. Nálunk a karácsonyi vacsora szent volt. Fordított kását ettünk, a Pulay anyám famíliájából származik ez. Hogy bablevest, karácsonykor? Ugyan, öcsém, már ne légy ilyen imperitens! Sem akkor, sem máskor, mindig is utáltam ezt a csuszpájszot. A nagy ünnep másnapra keveredett. Akkor jöttek a vendégek, ott volt az öreg Timár kráglival a nyakában, meg a felesége, Szigeti Noémi, karmantyúban. Szép emberpár, lehetnek vagy 200 évesek együtt. Akkor kaptam tőlük valami firlefáncot, de inkább extempore, vagy ahogyan Komáromban mondják a magyar gyerekek: sapientis est consilium mutare in melius.

Erős kétségeim merültek fel az interjú hitelességét illetően. Ugyanis köztudott, hogy Arany János soha nem járt Füreden. A szerk.

Faludy György
Ballada a senki fiáról
Rendezte: Vidnyánszky Attila
Hangmérnök: Ottó Tivadar

Az esten lehetőség nyílik a Hobo ludens című könyv dedikálására.

2017. december 16. 18.00 óra
Anna Grand Hotel, díszterem
jegyár 1800 Ft / fő, 1200 Ft diák, nyugdíjas Jegyek vásárolhatók a tixai.hu oldalon, valamint a helyszínen.

Érvényesség: 2017.12.01.-12.31. a készlet erejéig EGÉSZ ÉVBEN NYITVA

SPAR
partner

*Karácsonyi
Ajándék
Ötletek*

KARÁCSONYI
AJÁNKDOBOZ
SZETT 6 DB

3999.-

MŰFENYŐ 1,5 MÉTER

999.-/DB

AJÁNDÉKSOMAGOLÓ

999.-/DB

TÉLAPÓS
CSENGETTYŰ

NAGY
299.-/DB

KICSI
199.-/DB

KARÁCSONYI MÉCSESTARTÓ
HÁZIKÓ

999.-/DB

FENYŐDÍSZ TÉLAPÓ DOBOZ

99.-/DB

AJÁNDÉKSOMAGOLÓ CSIZMA

999.-/DB

KERÁMIA CSENGŐ
TÉLAPÓS

499.-/DB

SZALONCUKOR ALAKÚ KÍNÁLÓ,
DÍSZ

199.-/DB

TÉLAPÓS
KARÁCSONYFA
CSÚCSDÍSZ

1999.-/DB

KÖRTE KARÁCSONYFA DÍSZEK
6 DB-os, 3 DB-os

199.-
/DOBOZ

TÉLAPÓ DÍSZ
BÁBU

1999.-/DB

KARÁCSONYI GYERTYÁK

499.-/DB

ÜVEG ANGYALKÁS
CSENGETTYŰ

499.-/DB

MIKULÁS KERÁMIA FIGURÁK

299.-/DB

Ajánlatunk csak a SPAR Partner Balatonfüred Kémping Üzletben érvényes, Széchenyi utca 47. Érvényesség: 2017.12.01.-12.31. a készlet erejéig

SPAR
partner

Ajánlatunk csak a SPAR Partner Balatonfüred Kemping Üzletben érvényes
8230 Balatonfüred, Széchenyi utca 47.
Érvényesség: 2017.12.01.-12.31. a készlet erejéig

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA

GYERTYATARTÓ
BRONZSZÍNŰ

5999.-/DB

RÉNSZARVASOS
ZSÁMOLYOK

2999.-/DB

DÍSZPÁRNÁK

1999.-/DB

RÉNSZARVASOS ASZTALI FUTÓ
TERÍTŐ 40x160 cm

1499.-/DB

ANTI-KOLT ASZTALI
LÁMPA

3999.-/DB

ÜVEG VÁZÁK 9 DB-os SZETT

999.-
/SZETT

TEXTIL FALI
RENDEZŐ

999.-/DB

RÉNSZARVASOS DÍSZPÁRNÁK

1999.-/DB

TÁROLÓBOBOZ
SZETT 4 DB-os

29999.-/SZETT

PAMUT
SZŐNYEG
60x90 CM

1999.-/DB

KERÁMIA FÜSZERTARTÓ
6 DB-os SZETT

1999.-
/SZETT

PLÉHTALPÚ ASZTALI LÁMPÁK

2999.-/DB

FEKETE PLÜSS MINI PUFF

2999.-/DB

KERÁMIA PÁROLOGTATÓ
(radiátorra akasztható)

299.-/DB

FÉM TÁL

2999.-/DB

SPAR
partner

Ajánlatunk csak a SPAR Partner Balatonfüred Kemping Üzletben érvényes
8230 Balatonfüred, Széchenyi utca 47.

Érvényesség: 2017.12.01.-12.31. a készlet erejéig

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA

FÜRDŐSZOBAI FOGAS

2999.- /DB

FALIÓRA

3999.- /DB

FÜRDŐSZOBA INAS

3999.- /DB

FA FARAGOTT
ASZTALI LÁMPA

9999.- /DB

SZEKRÉNY-, FIÓK
RENDEZŐ
több féle

999.- /DB

FÉM TÁLCA 36x22 CM

1999.- /DB

PAMUT SZŐNYEGEK 60x90 CM

1999.- /DB

FÉM VIRÁGLÁDA 3 DB-os SZETT

3999.-
/SZETT

DÍSZPÁRNÁK: virágos, tehenes,
csirkés, szarvasos

1499.- /DB

FÉM DÍSZ
TEJESKANNA

2499.- /DB

PLÜSS PLÉD 130x170 CM

1999.- /DB

FÉM VIRÁGKASPÓ 3 DB-os SZETT

2999.-
/SZETT

FÉM KISTÁLCA

499.- /DB

FÉM ÖNTÖZŐKANNA

2999.- /DB

TEXTIL TÁLALÓ 13 DB-os SZETT

2999.- /SZETT

SPAR

partner

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA

hétfő-péntek: 7:00-19:00

szombat: 7:00-17:00

vasárnap: 8:00-15:00

TÁROLÓ
DOBOZOS
PUFF

2499,-/DB

ÉKSZERTATÓ
999,-/DB

NOTESZ

499,-/DB

699,-/DB

BÖGRE
DÍSZDOBOZBAN

MINI BILIÁRD

999,-/DB

1599,-/DB

LEND KEREKES
NOSZTALGIA BUSZOK

JÁTÉKOK

ÚTÉPÍTŐS, ORVOSOS, FŐZŐS, RULETT,
FÜZŐS, ORVOSI TÁSKA, AUTÓS JÁTÉKOK

1999,-/DB

ANTIK FA
SZEKRÉNYEK

69900,-99900,-ig

FA TÁROLÓ DOBOZOK
többféle mintával

KICSI

6999,-/DB

KÖZEPES

7999,-/DB

NAGY

8999,-/DB

Ajánlatunk csak a SPAR Partner Balatonfüred Kemping Üzletben érvényes, Érvényesség: 2017.12.01.-12.31. a készlet erejéig

Az éneklő embernek megnyílik a szíve

Balatonfüreden négy éve hagyomány, hogy az általános iskolásoknak országos zsolttárenekversenyt rendeznek. Idén kilenc település több mint száz tanulója érkezett a versenyre. Megnyitójában *Bóka István* Kodály Zoltánt idézte, aki szerint „teljes lelki élet zene nélkül nincs, hisz vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be”.

„Luther Márton szerint a zoltár Isten énekelt igéje. A reformáció kezdetével Kálvin János volt az, aki szerette volna, hogy a nép a saját nyelvén énekelhesse ezeket az énekeket” – emlékeztetett a háromtagú zsűri elnöke, *Veres Györgyné Petrőcz Mária*. „A százötven zoltár öt könyvben jelent meg, 124 önálló dallammal, közülük van olyan, amit több zoltárhoz is használunk. A genfi zoltárok Kálvin János kezdeményezésére 1562-ben kerültek teljes fordítással és új énekanyaggal a gyűlekezetek kezébe. Egyfajta oktatóanyag-gá is váltak, illetve annak idején Genf urbánus világa oly mélyre süllyedt, hogy Kálvin ezzel próbálta erkölcsre, tisztességre, hitre és tartásra nevelni a keze alá tartozó gyűlekezetet.”

Veresné Petrőcz Mária több éve a tatai egyházmegye zoltárenekklő versenyén is részt vesz a zsűri munkájában. Tapasztalatai szerint a gyerekek szeretnek zoltárokat énekelni. „Tőlünk, felnőttektől függ, hogy milyen értékes anyagot adunk a gyermekek számára. Németh Lászlót idézve nem mindegy, hogy egy nemzet milyen zenére kapja fiataljait. Több lelkészt megkérdeztem, ahol fontosnak tartják a zoltárok tanítását és énekeltesét. Azt a visszajelzést kaptam, hogy a gyerekek meglepően szeretik őket. A református gimnáziumban tanárként én magam is elkezdtem egyházi éneket tanítani. Meglepődtem, hogy épp a 68. zoltárra – a hugenották harci zoltára, ezt énekeltek azon a bizonyos Szent Bertalan éjszakáján, amikor több tízezer protestáns végezték ki –, azt mondták nekem a hetedik gyerekek, hogy fantasztikus ereje és lendülete van.”

„A zoltárok világával már rögtön az első osztálytól az énekórákon, a hittanórákon megismerkednek a gyerekek, majd később az egyházi énekórákon, tehát az első nyolc évfolyamon mindvégig jelen vannak az életükben” – mondta *Rojtos Norbert*, a házigazda Balatonfüredi Református Általános Iskola igazgatója. „Én is úgy gondolom, hogy a gyerekek szeretik a kötelező és a szabadon választott zoltárokat is énekelni. A kötelező zoltárok nehezek, hiszen ebben az évben a reformáció ötszázadik évfordulójának, illetve a gályarabok emlékének adóznak. Ezek nem azok a zoltárok, amiket hétről hétre az istentiszteleteken énekelnek, de ennek ellenére nem hagyott alább a jelentkezési kedv. Azt is mondhatjuk, hogy most már szép, kialakult hagyománya van az országos versenynek, hiszen már negyedik alkalommal rendezzük meg. Az összes református és nem református fenntartású iskolában meghirdettük, és évről évre több mint száz diák nevez a versenyünkre.”

„Tudom, hogy nem egy zoltárnak a szövegét újjá lehetne formálni, de Szenczi Molnár olyan gyönyörűen fordította őket, az archaikus voltuk miatt jó is, ha a gyerekek megtapasztalják a szépségüket” – hangsúlyozta Veresné Petrőcz Mária. „Szenczi Molnár Albert volt az, aki annak idején ajánlasként Frigyes örgrófnak lefordította a százötven zoltárt, az általa megírt magyar nyelv nyelvtanához. Akkor mi most milyen értéket tartunk a kezünkben? S még egy értékes adalék: 1774-ben debreceni nyomtatásban négy szótárban adták ki az együtt énekelni szeretőknek Szenczi Molnár Albert zoltárjait.”

„A zsűri figyelte, hogy a szöveget és a ritmust megfelelően, kottakép szerint énekelik-e a gyerekek” – mondta Veresné Petrőcz Mária. „Van egy magyar nyelvünk. A népdalokban ugyanúgy, mint a zoltárokból is figyelni kell arra, hogy a magyar nyelv prosódiai rendje néha egy kicsit szembekerül a vonatkozó francia dallamokkal. A prosódia mindig elvárja a figyelmet, hogy rossz helyre ne kerüljön például egy második szótag, vagy olyan helyre egy induló, hangsúlyos szótag, ami a magyar nyelvben nem helyes. Tehát: hiteles, jó ritmus, dallam és kifejező éneklés – ezek a szempontok. Nem mindegy, hogy ezeket a nehéz, olykor kemény megfogalmazást – ítéletet, könyörgést vagy bűnbánatot – tartalmazó zoltárokat, vagy éppen dicsőítő zoltárokat milyen lelki mélységgel tudják a gyerekek megérteni, átélni és át is adni.”

A füredi gyerekek mind egyéni, mind pedig csoportos szinten nagyon szép eredményeket értek el az előző években. 2017-ben arany minősítést kapott *Gaál Emese Zsuzsanna*, *Köles Rege Villő*, *Bruckner Kristóf Benedek*, a 4. osztályos lányok, az 5. osztályos fiúk és lányok, valamint a 8. osztályos lányok. Ezüst minősítést szerzett *Ema Margareta Maslej*, *Kardos Tünde*, *Fülöp Réka*, *Kovács Réka*, *Horváth Zsombor*, *Gaál Réka Katalin*, *Szurma Krisztián*, *Gémes Eszter Villő*, *Köles Ajsa Borbála*, és a 3. osztályos lánytrió. Bronz minősítésben részesült *Lázár Viktória Erzsébet*, illetve a 6. osztályos lányduó. Felkészítő tanáruk *Bíró Bernadett*.

Mórocz Anikó

Az ajtón Mozart jön be

Karácsony Praznovszky Mihály irodalomtörténészről

– Születésénél fogva milyen karácsonyi hagyományokat hozott magával?

– Anyám felvidéki, losonci volt, apám alföldi, szentesi. A két hagyományrendszer keveredik nálunk, így mindenből jutott az ősi menübe: a szlovákoktól jött a káposztaleves – bár velük ellentétben nálunk sok kolbász és gomba kerül bele –, délről pedig a rántott hal krumplisalátával. Ezt azóta is örizzük. Meg a bejglit, torták, valamint másnap a töltött káposzta, a kocsonya, amik rituálisan ismétlődnek. Néha disznótoros, amikor még a disznóölés a tél része volt.

– Karácsonyfát díszítenek?

– Igen, még mindig őrzök egy közel százéves üvegdiszt, ez köt össze az ősökkel. Nekem fontos, hogy ilyenkor, karácsonykor – de általában is – megérinthessem az őseimet, találkozhassem a rokonaimmal. Kevés az ismeretem róluk, a nagyszüleim meghaltak még a születésem előtt. Az életsors ismeretem nincs meg, és a tudás, amit átadnának. A tárgyfetiszmusom segít rekonstruálni és megérteni a világukat. Szenvedélyesen eltettem dobozokba minden olyan dokumentumot, ami hozzám és a gyerekkoromhoz kötődik. Most én őrzöm őket, idővel megkapják a gyerekeink. Van egy nagy családi ládánk, amiben az én és a feleségem személyes dokumentumai vannak: képzele, még a gimnáziumi emléksapkám is! Nézem s használok szívesen a korabeli fotográfiákon a környezetet, a bútort, a karácsonyokat, és így találkozik a saját őseimmel, bele tudom helyezni őket a saját korukba. Azért is lettem muzeológus, mert vonzott a tárgyi történet. S örülök, amikor egy dokumentumból egy ősom előlép – így tudom rekonstruálni magamat az időben. Karácsonykor az ünnep meghittségében a gyerekek, az unokák szeretnek kérdezni a múltrol.

– Milyen ajándékokra emlékszik a gyerekkorából?

– Őten voltunk testvérek, és olyan volt az ajándékkultúra, mint amilyen a világ. Szegényes, de mégsem az, mert nem voltak túlzó elvárásaink, s az ötvenes évek magyar üzletei sem legóval voltak megtöltve, de még banánnal sem. Kaptunk társasjátékokat, például volt a Ki nevet a végén: a család le tudott ülni az asztalhoz, még az apám is, aki egyébként sokat járta a vidéket. Aztán volt autóversenyes társasjáték dobókockákkal, és kis faautókat lehetett tologatni. A fa építőközből, emlékszem, tornyos kaput építettünk, valószínűleg ez vezetett el a későbbi legeszenvedélyemhez. A legemlékezetesebb ajándé-

kom mégiscsak egy kis pléhcsónak volt, beletettünk egy gyertyát, ami valamit felmelegített, és a csónak körbe-körbe úszott a kádban. Könyv mindig volt, például Daudet Tarasconi Tartarin, vagy a Tamás bátya kunyhója, Mikszáth akkor még nem. Meg persze ruhanemű, egy évben kétszer új cipő, húsvétkor és karácsonykor.

– Mit vettek át a néphagyományból?

– Például a közös almafelvágást és -szétosztást. Amikor együtt van a család, egy almát vagy diót hoznak be, az apa felvágja, és mindenki kap egy szeletet. Ha egészséges a gyümölcs, az azt jelenti, hogy jövőre mindenki egészséges lesz, és a megevett alma vagy dió megőrzi az egészséget. Eddig még soha nem volt rossz a belseje, persze előtte azért alaposan megnéztük azt az almát... Meg Istenke szamarának búzája. Minden évben, még emlékszem a fekete kerámiatálra, ott növegtetett. A hagyományok csak úgy adhatóak át, ha valamennyit megőrizzünk belőlük. Nem voltunk templomba járók, együtt maradtunk fenn éjfélig, tévé nem volt otthon, csak 15 éves koromtól.

– S mi történik ma karácsonykor?

– A hagyományokat örökítjük, de zaklatottabb a világ, főleg mobilabb. Három gyerek volt, most mellé négy unoka. Új családtagokkal, rokonokkal osztjuk meg a szenteste örömét, s valahogyan mindig együtt vagyunk. Ráadásul két gyerekem decemberi, így az ünnep sokszorozódik. A közös sütés-főzés örömeiből mindenki kivészi a részét, 24-én délből a mákos guba kihagyhatatlan, persze a többi is. Az ajándék igen sokféle, ha nem is sok. Igazi nagy karácsonyunk van, ebbe

már néha belefér az éjféli mise, de a feleségem ilyenkor már nagyon fáradt, nem tudjuk csökkenteni a feladatokat, s marad a tévéből sugárzó áhítat, ami azért nem ugyanaz. Hagyományunk volt, hogy minden évben, amíg kicsik voltak a gyerekek, leültünk a fa alá, s egy mesét olvastam fel. Karácsonyi történetet. Kettőt nagyon szerettek: Mikszáth A ló, a báránka és a nyúl, és Jókaitól a Melyiket a kilenc közül? Most már maguk olvasnak, de ez a legnagyobb gond: az lenne a legnagyszerűbb karácsonyi ajándék, ha a telefonjuk nélkül érkezne hozzánk. Tudja, én romantikus hajlam vagyok. Őrzöm a hagyományokat. Sokáig például csak gyertya volt, az az igazi. Karácsonyra kézzel írott képeslapok mennek, semmi sms. Viszont küldök fotót sok-sok ismerősnek a gépben, a házunkról, a kertünkről (amin még a januári hó van), s valami idézetet, hogy mindenki a családjuk körében legyen.

– Milyen a Praznovszky-féle szeretetszolgálat?

– A feleségem, Judit sok gyermekhelyet támogat, ilyenkor adja fel a csekkjeit, mert ezek biztosan révbé érnek (mindketten nagy gyermekrajongók vagyunk, és a gyermek a legkiszolgáltatottabb). Én egy többgyermekes családnak küldök támogatást évente többször. Pénzt, élelmiszert és ajándékot. Most már besegít ebbe a lányom a lányával, Panna holmijaival. Dani fiunk is nagy támogató, egy pesti óvodát gazdagít ilyenkor. Bence fiam családjá hozszú évek óta egész évben folyamatosan támogat egy súlyos beteg rokon fiút. Soha nem szerettem az alságos magtartást: letudni egy alkalommal a segítségadását, s aztán egész évben gonoszkodni.

– Van olyan ajándék, amit még nem kapott meg, de örülne neki?

– Nincs, mert nincsenek ilyen vágyaim. Könyv minde nekfelett, az egyértelmű. Most már inkább a hiányokat pótolom, főleg a szakkönyvtármban. Az Arany János kritikai kiadásból egy kötetem hiányzik. Vagy Az ember tragédiájának első kiadása, aminek kultikus hatása van. Egész életemben Madáchcsal foglalkoztam, mindent tudok róla. Jelentős a magyar nemzeti értékrendben ez a

világszintű alkotás, és ebből az első azt jelenti, hogy ott vagyok a mű születésénél, mikor elhisszük, hogy a szabadság és a liberalizmus valóban európai nemzetet csinálhat belőlünk. Mikszáth összes első kiadásban megvolt, a szülőföldemnek, a salgótarjáni megyei múzeumnak ajándékoztam, amiből külön gyűjteményt csináltak. Vagyis nem a tulajdonlás vonz, hanem az időleges birtoklás, ami a megérintés mágiája. Mert ezzel az időt tartom a kezemben, ami visszavisz az ismereteim világába: tudom, hogy melyik utca melyik házában laktak Mikszáthék, hallom is őket. De nincs olyan könyv, amitől ne tudnék megvalni.

– Mit gondol, miért van az emberekben ez a veszett vásárlási láz?

– Nézze, a karácsony gyermekkorban a legfényesebb. Az enyém a háború utáni évekre esett, ahol egy héttagú családban se pénz, se választék nem volt. Azt vettük, ami volt. Ez a visszafogottság a generációmban eredendően benne van. (Persze vannak, akik pótolni akarnak valamit, nekem nincs rá szükségem, és ezt az érzést tovább tudom adni a gyerekeimnek is.) A karácsony intímabb világa öröklődött a családban: a fát mi, gyerekek díszítettük, de az édesanyám, amikor bejött a szobába, minden díszt átrakott az ő emlékeinek megfelelően. Ezek az emlékek kizárták a tomboló örületet, az októberi Mikulásokat, amiket még le se szednek, s már teszik fel a nyulakat. Elvette a karácsony mitikus hangulatát ez a hajsza. Karácsony előtt, az adventi időszakban a feleségemmel és olykor a családommal elvonulunk egy békésebb, csendesebb világba. Németország vagy Ausztria valamelyik kisvárosába, ahol láthatóan nincs nyoma a vásárlási örületnek. Csak sétálunk, részt veszünk az üvegdiszket, finomságokat kínáló karácsonyi vásáron, szól a zene, s valahogy nem rohagnak az emberek, nem próbálnak csizmát fél lábón ugrálva a hóban... Mert ott egy folyamatos polgári kultúra létezik, emberszabású jólét, s nem szűnt meg a múlt-hoz való kötődés. Az ajtón csak Mozart jön be, a multik pedig ott maradnak a város szélén.

Mórocz Anikó

Az első füredi fényíró: Lengyel Samu

Százkilencven éve született Balatonfüreden első, állandó műteremmel rendelkező fotósa, korabeli elnevezéssel fényírója, aki többek között a Jókai–Laborfalvi házaspár első közös családi fényképét is elkészítette füredi műtermében.

Az ezüstlakodalmuk alkalmából, 1873 augusztusában készült felvétel aligha nyerte el a Jókainál nyolc évvel idősebb, egykor ünnepezt és „világszép” Róza asszony tetszését. Ugyanis az akkoriban még újdonságértékű fotó kiméletlen módon szembesítette őt és mindenki mást is az idő előrehaladtával. A Jókai házaspár képe ma is széles körben ismert, míg a felvételt készítő és a fotótörténeti szakirodalomban is számon tartott Lengyel Samu életútja és tevékenysége kevésbé. A következőkben egy olyan polgár füredi történetét osztom meg az olvasókkal, aki a „fotográf” felállításával és 1862-től 1887-ig tartó füredi „fényírói” szolgáltatásával, fotóival beírta magát Balatonfüred történetébe.

Fiatalemler Sárospatakról

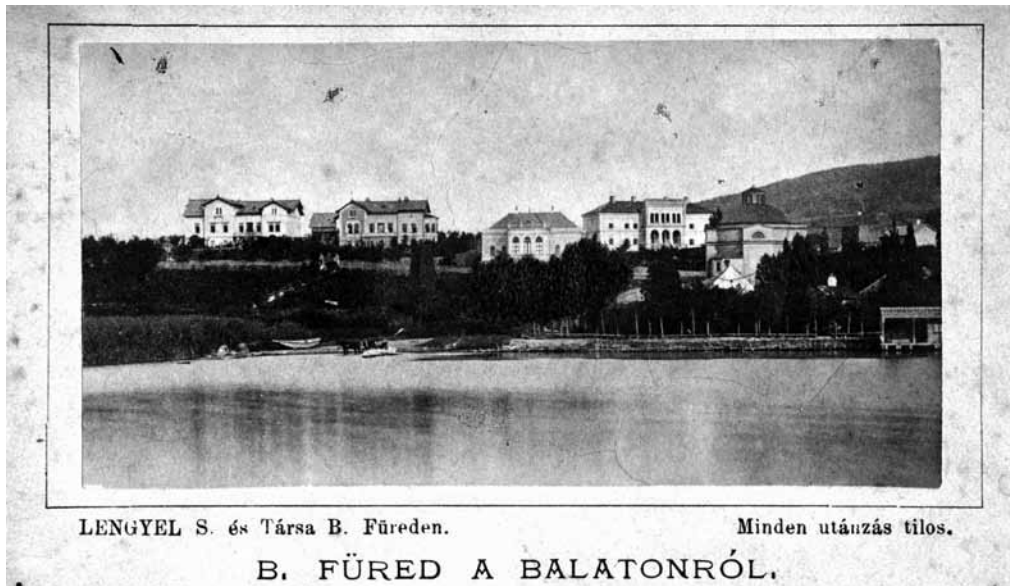
Lengyel Sámuel (Samu, Soma, 1827–1888) református családban, Lengyel György és Vásárhelyi Eszter gyermekeként 1827. március 31-én látta meg a napvilágot Sárospatakon. Szülei a 12 évvel korábban született, de időközben elhunyt testvére után másodsorú adták egyik fiúgyermeküknek a Sámuel nevet. (Talán ezért is használta fényképein illetve hirdetéseiben mindenhol a Samu névváltozatot.) Gyermekek és ifjúkoráról nem rendelkezünk információval, a későbbiek alapján valószínűleg gyógyszerésznek, patikáriusnak tanult.

Az 1848–49-es szabadságharcban előbb őrmesterként, 1849 májustól hadnagyként szolgált a 16. honvédszázalékban. A szabadságharc bukása után, kényszersorozás útján 1849. november 25-én került a császári és királyi 59. gyalogezredbe, ahonnan 1854. szeptember 30-án szerelték le. A császári hadsereg itáliai osztrák kaszárnyáiban töltött időszakról egy 1877-ben megjelent cikkben ő maga is megemlékezett. Sorstársa, Vadnay Károly író, újságíró 1888-ban a Fővárosi Lapokban részletesebben eleve-nítette fel a salzburgi narancsszín hajtókás ezredben való szenvedésüket.

Az 1850-es években Lengyel valószínűleg gyógyszerészként dolgozott. A Magyar Tudományos Akadémia székházának megépítésére 1860 májusában kibontakozó országos adakozási mozgalom idején legalábbis az adományt beküldő budapesti gyógyszerészségdek névsorában találjuk őt is két forinttal.

A fényképész pályafutása

A hazai fotózás hőskorában, 1862 tavaszán a Hölgyfutár című lap különleges újdonságként számolt be a kocsin vagy lovon ülő személyek fővárosi műtermekben való fotózásáról. Ennek kapcsán a lap veszprémi

Lengyel-fotó a balatonfüredi új villasorról és a kerek templomról (1870-es évek). A Városi Helytörténeti Gyűjtemény tulajdona

Lengyel Samu által készített portréfotó

tudósítója írt arról, hogy Lengyel Samu és Pekar Sándor veszprémi fényképészek már 1861 őszén sikeresen fényképeztek le a hosszú exponálási idő alatt gyakran bemozduló állatot és embert, konkrétan az egyfogatú kocsiban ülő pataki segélyszedő tanulókat Pápán. Vagyis Lengyel Samu 1861-ben már veszprémi fényképész, aki utóbb Palotai utcai műtermében készítette fotóit.

Ebben az évtizedben jön divatba és terjed el a névjegypótló „látogató kép”, azaz a „Visite Portrait” készítése, amelyek többnyire 5,5x9 cm, vagy 6x9,5 centiméteres fényképek voltak. Lengyel Samu sok fotót készít Veszprémben, amelyeknek verzóján (hátdoldalán) „Lengyel S fényképész Veszprémben” szöveggel hirdette magát.

Lengyel Samu 1862 nyári balatonfüredi feltűnésekor már ismert fényképész, akit a már említett népszerű Hölgyfutár című irodalmi, művészeti lap fővárosi kollégáival méltán versengő fotográfusként ajánlott a füredi vendégkoszorú és a lapolvasók figyelmébe. Lengyel jó vállalkozási lehetőséget lát az egyre látogatottabb fűrdőhelyen, amelyet a tihanyi apátság az 1860-as évektől céltudatosan fejleszt. 1864-ben műtermet épített a füredi sétány árnyas fái között, és a nemzetközi szintű fűrdőhellyé váló Füred egyetlen, műteremmel rendelkező fotográfusa egészen 1887-ig.

A balatonfüredi fűrdő azonban csak a nyári fűrdőidényben számított forgalmas helynek. Ezért Lengyel Samu is csak nyáron fényképezett Balatonfüreden, s ősztől tavaszig a már említett veszprémi, majd 1868 februárjától kassai műtermében

folytatta fényképezési tevékenységét. A füredi fűrdőidényben készült képek esetleges utórendelését is Kassáról intézte év közben.

Életútja derekán, 1865-ben feleségül vette Matakovits Teréziát, akivel haláláig, 23 éven át élt boldog házasságban. Terézia is vállalkozó szellemű polgárosszony volt, aki női ruhaszabászatban országos hírnévre tett szert. Férje későbbi fővárosi műterme mellett sikeres magánoktatást folytatott, tanított a Magyar Királyi Állami Nőipari iskolában is, szabászati szakönyve több kiadásban magyar és német nyelven is megjelent.

Lengyel 1876-ban Székesfehérváron nyit új műtermet, majd 1877 szeptemberében Pesten megvásárolta a Licskó-féle (Kerepesi u. 66. sz. alatti) „fényképtermet”, „Fővárosi Fehérő és a Mátyás király vendéglő közötti ház udvarában lévő lakást és műtermet átépítette, és a pesti újságokban reklámozta. Utóára nyíló kirakatában a balatoni tájképeiről is ismert Mészöly Géza festőről, a fővárosi népszínház művészeiről, vasúti társulat tisztviselőiről készített jól sikerült fotográfiái „invitáltak” műtermébe a pestieket.

1879. szeptember 30-án Lengyel Samu a budapesti – utcaátszámozás miatt akkor már – Kerepesi út 17. szám alatti házban lévő, saját kizárólagos tulajdonában lévő fényképezési műtermét, a hozzá tartozó öt kirakattal és az üzletben lévő üveg anyaképekkel, valamint gépekkel, bútorokkal, eszközökkel együtt eladta Vágvolgyi Ödön írónak és Krudy István fényképésznek 1268 forint 90 krajcárért. Ekkoriban jelentkezett betegsége, amely egyre inkább akadályozta munkájában. Olyannyira, hogy 1885 tavaszán már árulta füredi fényképezési „üzletét” is. 1887 júniusában a füredi fűrdővendégek névsorában még megemlíti nevét, azaz a halála előtti évben is Balatonfüreden tartózkodik. Hosszas betegség és szenvedés után, 1888. június 3-án, 62 éves korában Budapesten halálozott el, amelyről több fővárosi lapban is hírt adtak.

„Lengyel fotográf” Füreden

Balatonfüredi fényképész tevékenységét 1862 júniusában kezdte meg a Nagyvendéglő egyik földszinti szobájában. A helyi lap, a Balaton-

füredi Napló már akkor úgy írt róla, mint „...kinél a legszebb és legtökéletesebb műdarabokat láthatni és kaphatni...” (1862-től fényképeinek verzóján a Veszprém, Kassa, Székesfehérvár, Budapest műteremi jelzés mellett mindig ott szerepel az „...és B. füreden” felirat, amely arra utal, hogy a nyári időszakot mindig a tóparti fűrdőhelyen dolgozta végig.)

A füredi fűrdőigazgató, Écsy László naplójában és az 1864-es évről írt fűrdőtörténeti vázlatában is megemlíti „Lengyel fotográf”-ot, akinek a főpát engedélyezte a fűrdőn történő „fényképész épületecske” felépítését. Az Écsy által írt szerződést 1864. május 14-én írta alá Lengyel Sámuel és Kopeckzy Viktor apátsági adminisztrátor. Eszerint Lengyel építette fel az épületet, és fizetett meg évente 2 forint 50 krajcár bérleti díjat a tihanyi apátságnak. A szerződés szerint 16 év múltán az egész épület az uradalomra szállt át. Az új „photograph” műhely – mint Roboz István neves balatoni újságíró írja fűrdőlevelében – 1864 nyarán elkészült.

1865 júliusában a fűrdői kánikula mellett Füred sokak által látogatott fényképezéséről, „izlésteljes photograph” műhelyéről is szép szavakkal tudósított a Fővárosi Lapok. Ekkor 6 darab fénykép elkészítése 3 forintba került Balatonfüreden. A következő nyáron a korábbi balatonarácsi református lelkésznek, Pap Gábornak a Veszprém című hetilapban megjelent, egyébként igen kritikus hangvételű fűrdőlevelében a fotói minőségével egyes fővárosi művészeket is túlszárnyaló füredi fényképezést dicsérte, „kit Veszprém közönsége fényképei után kedvezőleg ismer, finom társalgása s megnyerő modoráért általánosan szeret, férfias magyar jelleméért becsül...”

Az 1860-as évek derekán már egyre többen készítenek fényképet magukról, s ország-szerte sok régi családi album őrizhet Balatonfüreden készült Lengyel-fotográfiát. (Például Ózd és Csernely egykori földesurának, a Sturmán család leszármazottjainak birtokában lévő 4 fényképalbumban 15 darab 1863 és 1870-es évek vége közötti, Lengyel Samu által készített portré található, amelyből 11 darabot Balatonfüreden, 4 darabot Kassán készített.) Ekkoriban válik divattá az új ismerősök közötti fényképapajándé-

kozás, illetve fényképcsere. Mint a korabeli cikkben olvashatjuk: a fűrdőhelyen készült fotók gyűjteményét „bizonyos idő múlva” jólesik majd nézni, „melynek eredeti példányai körében az idő majdnem villanyszárnyakon haladt”.

Lengyel sorra készíti füredi műtermében a híres emberekről és ismeretlen nyaralókról portréit, egész alakos fotóit. Vendégköre a már említett Jókai Mór és Laborfalvi Róza mellett többek között kiterjedt a Füreden fellépő színésznagyságokra is. Több színész Balatonfüreden készült fényképét találjuk a Geröfy Andor színtársulata által 1885 augusztusában Écsy László fűrdőigazgatónak ajándékozott díszes, bőrkötésű fotóalbumban is.

Lengyel Samu sikeres fényképész működéséről megjelent tudósítások sorából az egyik utolsót emelném ki, amely szerint 1884 augusztusában a „Lengyel bácsi... az utó saison”-ban még több-kevesebb sikerrel próbálja visszatartani a távozóban lévő vendégeket, és – mint a levélíró vélelmezi – meg akarja örökíteni az elcsön-desedő Balatonfüredet. Így lehetett, hiszen már jóval korábban is ismert előtűnk, hogy Lengyel füredi épületekről, valamint Balatonfüredről és Tihanyról is tájképeket készített és árult műtermében. A ma legkorábbiaként ismert füredi tájképéről azonban csak egy grafikát ismerünk, amely a Hazánk s a Külföld című lap 1866. szeptemberi lapszámában jelent meg. Rajta láthatjuk a Holesz Ferenc vállalkozó ácsmester és legényei által 1866 nyarán újonnan épített fűrdőhíd és a 8 holdnyi feltöltésen 500 öl hosszúságú parti sétány részletét, amelyet Deák Ferencről neveztek el.

„Fényrajzolt képek”

A füredi fényképezési műteremről a helyi kerek templom katolikus papjának, Jalsovics Aladárnak 1878-ban kiadott könyvében olvashatunk: „A Balaton melletti park délnyugoti részében, árnyas fáktól környezve emelkedik a csinos fényképezési műterem. Ezen műtermekben fényrajzolt képek bármely világvárosnak is dicséretére válnának. A fényképész Lengyel Samu úr, kinek munkában hű osztályosa tisztelt neje, Matákovics Teréz. (Rendes lakásuk Pest.)” A lokálpatrióta pap nemcsak bemutatja, de szép szavakkal reklámozza is Lengyel műtermét. A füredi fűrdő és ivókúrák jótékony hatásának bizonyítására melegen ajánlja a

betegeknek, hogy Füreden való érkezésükkor és távozásükkor is fotografáltassák le magukat Lengyelnél.

A Lengyel-féle fényképezési műterem megnyitását követően hamarosan a fűrdő közkedvelt szolgáltatási helyszínévé vált. Egyrészt a Horváth-ház és a hidegfűrdő közötti sétányon felállított műteremből akkor még megragadó kilátás nyílt a gyönyörű vidékre, másrészt már 1866 nyarán is tájképeket is lehetett vásárolni ott, harmadrészt ekkorra már helyi fűrdői divattá vált a Lengyelnél készített „jól talált, tisztán kiállított, megszólalásig hű” arcképek fűrdői ismerősök közötti aján-dékozása.

A műteremépítési szerződésben foglalt határidő lejártát követően Lengyelnek „piaci” bérleti díjat kell fizetnie az apátságnak; 1881-ben 150 forintot. Betegsége azonban egyre inkább eluralkodik rajta, és 1885 tavaszán bérbe-, illetve eladásra meghirdette füredi fényképezési üzletét. Természetesen nem az épületről van szó, hanem a jogról és a fényképezési be- rendezésekről, technikai eszközökről. Az előbbi esetben május közepétől szeptember közepéig tartó bérleti időszakra 400 forintot, végleges megvétel esetén 1200 forint árat remélt érte. Hirdetésében a füredi nagy forgalom mellett a frissen alakult Balaton Egylet fényképszeknek is hasznát generáló tevékenységét külön is kiemelte! Az eladásra, illetve bérbeadásra valószínűleg nem került sor, mivel ezen a nyáron később azonnali belépéssel munkatársakat, retusálót (retoucheur) és másolatkészítőt (copirozót) keresett füredi műtermébe.

Az épület ma már nem áll. Annnyit tudunk róla, hogy a Czigler Győző műépítész által 1888-ban, majd 1892-ben készített balatonfüredi ingó és ingatlan vagyonbecslésekben szerepel a „Fényírda”, illetve „fényképezési műterem” 2000 és 1500 forint értékkel. Karbantartására sokat nem költöttek, végül 1940 novemberében lebontták az akkor már közel 70 éve, fából épített fényképezőházat. Mint a Balatoni Kurír tudósítója megjegyezte: „A fűrdőhely parkjában bontják a Kurzweil-féle fényképezet ütletházát. Egy kis vonás tűnik el vele Füred régi bájos arcáról, de a park maga nyitabb, levegősebb, szebb lesz.”

Az első állandó fényképész után az első műterem is a múlt kódébavész. Lengyel Samu sikeres alkotói életútját azonban emlékezésünk mellett máig fennmaradt fotói is őrzik.

P. Miklós Tamás

Felhívás Lengyel Samu füredi fotóinak összegyűjtésére!

A Balatonfüredi Városi Helytörténeti Gyűjtemény digitális képtárházban szeretné összegyűjteni Balatonfüred első állandó fényképészének helyben készült, illetve Balatonfüredről készített fotóit.

Kérjük, amennyiben régi családi fényképalbumjaiban olyan fotót talál, amelynek hátoldalán (verzóján), vagy képpoldalán a Lengyel Samu felirat szerepel, azt másolatban (beszkennelve vagy lefotózva) juttassa el címünkre. (A digitalizálást (szkennelést) mi is szívesen elvégezzük a gyűjteményben, amennyiben elhozza fényképét, és hozott adathordozóra önnek is szívesen átmásoljuk.)

Bővebb információ: Balatonfüredi Városi Helytörténeti Gyűjtemény
8230 Balatonfüred, Blaha Lujza u. 3.
www.historia-bfured.hu

E-mail: pmiklostamas@furedkult.hu
Tel.: +36(20)985-8408 vagy +36(87)580-040

A gyűjtemény kutatószolgálatának nyitvatartása:
szerda, csütörtök, péntek: 10.00-18.00 óra között

Ünnepi visszatekintő

Mint a felbolydult méhkas, olyan a város, olyan ezekben a napokban az egész ország. Türelmetlen autós dudál a temető-parkolóban, mert – szerinte – többen elálltuk az útját, márpedig ő még ilyenkor is sietne.

A híradóban láttuk, ahogy Budapesten és a nagyvárosokban élelmes vállalkozók árulják a portékáikat: virágokat, koszorúkat, gyertyákat a tömegeknek – de jó, hogy ilyen nincs itt, Füreden. A napokban elém penderült egy felháborodott rokonom, aki elpanaszolta, hogy a múlt héten kihozott mesés temetői csokrárt ellopták. Megállapítottuk, szomorú világot élünk. Megszentségtelenít, elvakult, szemellenzős világot.

De nemcsak e napok megélésében lehet felbolydult méhkas élményünk. Magával az ünnepeinkkel kapcsolatban is nagy a lelki és gondolkodásbeli felfordulás manapság. A globalista világ összerosott már mindent: például a Mikulás-feelinggel a karácsonyi hagyományainkat. Elvalentinosítottuk a szeretet-ünnepet. Elhúsvétinyuszisítottuk a feltámadás örömhírét. Elhalloweenesítettük a reformáció-mindenszentek-halottak napjának hármasságát; mert azt hisszük, ezeket akkor így könnyebb felfogni és megérteni.

És bár ezen utóbbi ünnepek értelmezéséről valóban eltérhet felekezetiileg a véleményünk, de az alapok mégis megvannak: a közös emlék és a közös gyökér is. Az, hogyha a katolikus testvér október 31-én ki tudja mondani, hogy az ötszáz éves reformáció az eredeti egyetemés, „katholikos” alapértékeket fedezte fel újra, és adta vissza az egyháznak.

És az, hogyha a protestáns testvér pedig azt tudja kimondani, hogy szükséges, hogy megemlékezzünk az „üdvözültek mennyei seregé”-ről, mint akik hitünk számára támaszt jelentő példaképeink.

A celebek igénytelen, értékromboló világában márpedig

ugyancsak nagy szükség van a mennyei példaképekre!

A reformáció ünnepe tehát évről évre, különösen a mostani jubileumi évben csak akkor állja meg a helyét, hogyha nem válik hamis nyugalomba ringató látszatünneppé, és mondjuk a középkori egyház szidalmazásává. A reformáció ünnepe ugyanis arról az isteni gondoskodásról szól, hogy Krisztus keresztje és az evangélium kiemelkedett az emberi tanítások mocsarából, mert – lám, lám – „közel van az Úr a megtört szívűekhez!” Zsolt.34,19.

A mindenszentek ünnepe és a halottak napja pedig csak akkor állja meg a helyét, hogyha nem a felületes évi egyszeri temetőlátogatást, a divathullámok követését, a temetői kultuszaink halloween borzolta túllihegését jelenti. Ha arról szól, hogy tudunk előretekinteni, felfele tekinteni, a múltunkra tekinteni, a gyökereinkig visszamenni. Ha tudunk emlékezni, emlékeztetni, fényt gyújtani a világba máskor is, és nemcsak kizárólag ilyenkor, a temetői mécsesekkel. Meg kell hát tanulnunk a keresztény egységünkben látnunk ezt a három ünnepet!

A reformáció napja a földön küzdő egyház számára intés és vigasztalás: Isten népe csak a kereszt evangéliumához igazodhat, különben elveszik. Mindenszentek ünnepe kitágítja a kört, és egyértelművé teszi, hogy csak egyetlen egyház van, amelynek tagjai a már előrement hívők is; és hogy az egyház nem e világi alakulat, hanem odafentről való.

Amikor pedig halottak napján a személyes halottainkra és nemzetünk hőseire, eleinkre, világháborúk poklában eltűntekre, messze földön jeltelen sírokban fekvőkre emlékezünk, akkor mindezt azzal a reménységgel tehetjük, hogy Krisztus feltámadásában a menny és a föld összeért, és ebben számunkra is készen van a reménység.

Gabnai Sándor
evangélikus lelkész

Adventi, karácsonyi gondolatok

Hallotta már a Balatonfüredi Naplót kezébe vevő kedves olvasó a kis (ha nem is dakota) történetet arról az indiánról, aki egy alkalommal a „sápadtarcú” barátjával együtt bandukolt az egyik amerikai, nyüzsgő forgatagú és hangos nagyvárosban?

Ha nem, hadd osszam meg önökkel...

Az indián a közös sétálás közben egyszer csak halkan ezt kérdezte „fehér” barátjától:

– Halld?

– Mit? – kérdezett vissza amaz.

– Egy tücsök ciripel.

A rézbőrű egy fal repedéséhez vonta oda a csodálkozó barátját, és arra kérte, hogy bátran nézzen bele a résbe.

És lám-lám, tényleg ott ciripelt egy aprócska tücsök.

Emberünk meglepve kérdezte az indiánt:

– Hát ezt meg hogy csináltad?! Hogy tudtad meghallani a zajos utcán ennek a kis tücsöknek a ciripelését?

– Pofonegyszerű – felelte az indián, majd így folytatta: – Na, akkor ezt nézd!

Ekkor előkapott a börtarisznyájából egy centet, majd azt jó magasba felpöckölte. Amikor a pénzérme leesett a földre, az utcán a nyüzsgő tömeg szinte egy emberként a hang irányába kapta fel és fordította a fejét.

– Látod – szólalt meg az indián –, mindenki arra figyel, ami fontos neki.

Advent idején és karácsony közeledtével azt kívánom minden kedves olvasónak, hogy ne a nyüzsgésre, a zajra, a forgatagra, a megvásárolandókra és a megvásárolhatókra kapja fel a

fejét, hanem sokkal inkább valami másra fordítsa a tekintetét: a valódi lényegre, az igazi ünnepi mélységekre, a csendben is hallhatóra, a zajokon is átszűrődőre, vagyis az Eljövendőre.

Remélem, mindenki kap Urunktól ráhangolódást és érzéket arra, hogy ne csak a kevésbé fontos velejárókat halljuk meg és halljuk ki az ünnepekből és az ünnepekben, hanem magát a lényegét: közénk érkező és emberré lett Megváltónkat.

Gabnai Sándor
evangélikus lelkész

Ajándékba kenyeret?

Nemrég azt mondta nekem az aszófői teaház füredi Gergője, hogy kamasz korában sokat járt a nagymama hátsó kisházába, ahol a külföldről hazalátogató unokatestvére próbálgatta a kintről hozott receptek elkészítését. Már a kapuban lehetett érezni, hogy megint valami finomság sült a Karancs gáztűzhely gyomrában. Péter mellett kezdett kotnyeleskedni Gergő, imponált neki a rokon ügyessége, és hogy az elkészült sütit minden családtag arcára mosolyt csaltak. Ezt a szokást ő is átvette, és mind a mai napig tartja: sütitől, kenyérből a szomszédok is kapnak, akik a jól ismert kopogásra tüstént boldogan szaladnak ajtót nyitni. (A finomságokért járó széles mosoly erős függőséget okoz annak, aki tud adni, a cikk írója ezért a kemény drogok kategóriájába sorolja azt.)

A minap kedvenc irodalomtörténészemmel beszédtünk egy üzletbe, aminek nyitva volt az ajtaja, hogy azon szabadon kiszórhasson a frissen sült kenyér narkotikuma. Aki erre nem szédül be, az semmire. Jólesően kapkodtuk a levegőben keringő illatmorzsákat, miközben egy fiatal pár mosolygós szemmel, vasalt kötényben mesélte a többekkel megesett történetet: bár a szakmájukban jól teljesítettek, megunták a főváros zaját, s a Balaton mellett keresnek menedéket. Kenyér sült épp, megkóstoljuk? Hagymás, tökmagos kerül élénk egy formás kis vágódeszkán, kávé is jár mellé, de fizetni nem ér, mert csak a következő héten nyitnak, a próbasütést osztják szét a betérők között.

Hazafelé menet két kenyér lapul szelíden a tenyerembe, ami erősen meghaladja az átlagos fogyasztásunkat. Idehaza gondosan megfélemeztem őket, a háromévest és a hetvenévest alig lehet elhessegetni mellőle. Eszembe jut Gergő, s már csomagolom is be a fél-fél kenyeret, indulok a

szomszédba velük. Learatom a babérokat, naná, de nem felejttem a forrás megjelölését. Még illet, egy fél kenyér ennyi jó érzést képes generálni? Na de ezért revans jár: tűt, cernát veszek elő, készül az apró levendulapárna, aminek jóleső érzésével indulok másnap a pékség felé. Utközben mondogatom a párnának, hogy viselje jól magát, és nem kell többet csinálnia, mint amire egyébként képes: hozzon szerencsét a fiatal párnak, segítse őket, ha épp nehezen örölnék a malomkerekek. A jutalom újabb pársz szemek, s mutatják: ezt a virágot is valaki hozta, csak úgy. Bevallom sietve, hogy szórólapot csináltam az előző napi két kenyér feléből, s begyűjtöttem az értük járó hálás mosolyokat. Újabb két kenyér nélkül most sem úszom meg... Amikor kijelölök indulok, egy idős néni a táskájából épp egy nagy zacskó fűgét tesz a pultra, csöndesen megtoldva egy fél mondattal: „Finom volt a tegnapi kenyér, ez meg itt a kertemből való.”

Csütörtök van. Aki még nem itt él, az igyekszik pénteken itt ébredni. Hívom két barátomat: érkezésükkel jelenjenek meg nálunk, van itt nekik valami. Be is futnak szép sorban, s mit ad Isten, ők is nagy boldogan távoznak a fél-fél kenyérrel. A nyitás hetében elfogy az ajándékkenyér, megyek az utánpótlásért. Az üzlet tele. Mondják: így megy ez négy napja. Volt, aki egyszerre tizenegy kenyeret csomagoltatott be. Akármekkora is a család, azt ne mondja nekem senki, hogy ez mind elfogy... Lehet, hogy ők is rákaptak a kenyérajándékozás édes (kovászos) ízére?

Örület: arról számolnak be a barátaim, hogy az üzletek polcain már ott sorakoznak a csokimikulások. Aztán a nagyanyám lenvásznába csomagolt kenyérre gondolok: nincs még veszte a világ.

Füred fénye

Vajon milyen lehet a fényes Füred? Egy most megjelent és a város több intézményében megvásárolható verseskötet Avar Judit munkája.

Az évszakok változásait, élményeit a városban megülő zeneművész-költő a maga teljességében éli át a táj, a tó színeit, harmóniáját. Miközben része lesz maga is életével, sorsával, létezésének gazdagságával ennek a végtelenségből jött és oda átlénygülő élményvilágnak, ami nekünk tán csak hétköznapi, az érzékeny költői léleknek maga a csoda.

(p.m.)

Részlet a kötetből

Megvártatok hát
Aranyos juharlevelek
Hadd lássam szélfűtta
Nemes röptetek
Lelkem éjjen
Füred fényében
Hétágra süssön a nap
Állj meg
Veled én is
Elszállni készülő
Páratlan pillanat

Megérkezett a tél, elkezdődött az énekesmadár-etetési szezon

1890-ben indult el Magyarországon a lakosság települési madáretetési mozgalma. A mintegy ötven potenciális etetőlátogató madárfaj megfigyelése egyedülálló élményt kínál a kertekben, a parkokban és a sokadik emelet magasságában is. Ugyanakkor szeretnénk felhívni a lakosság figyelmét arra, hogy a vízimadarakat soha, sehol, semmivel ne etessék, mert ez tömeges pusztulásukat okozhatja!

Az énekesmadár-etetési időszak dandárja hazánkban az első fagyok késő őszi beköszöntétől ezek megszűnéséig, november második felétől márciusig tart. Az etetők madárforgalma első sorban a tél keménységétől, ezen belül is főleg a hótakaró vastagságától és tartósságától függ. Enyhe teleken az etetőket látogató madarak faj- és egyedszáma gyakran csak fele, harmada a megszokottnak. Az

énekesmadaraknak adható téli madáreleségek négy nagy csoportba sorolhatók: napraforgó, amibe apró szemű kölest is lehet keverni; állati zsiradék (cinkegolyó, háj, faggyú, kifőzéssel sóltanított szalonna); alma (gallycsonkokra szúrva és földre szórva); végül, de nem utolsósorban az ivó- és fürdővíz, a

befagyott itatókban a naponkénti vízcseré.

Az énekesmadarak téli etetésével szemben a vízimadaraknál ez tömegesen sodorja veszélybe, betegíti meg és itéli pusztulásra az állatokat, ami ellen világszerte küzdenek a hatóságok és a természetvédelmi szervezetek. A harminc éve nem tapasztalt keménységű fagyokat hozó 2016/2017-es tél szomorú hazai tapasztalatai, a tömeges madárelhullások rávilágítottak arra, hogy a madarak és az emberek védelme érdekében Magyarországon is beszélni kell erről a témáról.

A vízimadarak életmódja és téli túlélési szabályai alapvetően térnek el a klasszikus etetőket látogató énekesmadarakétól. Etetésük, a folyamatos kenyérdiéta megbetegíti a madarakat, ezek egyik formájának külön neve is van („angyal szárnybetegség”). Kikapcsolja a téli túléléshez nélkülözhetetlen vonulási viselkedést, ami tömeges jégbe fagyásukat okozza. Növeli a zsúfoltságot, a madarak közötti agressziót, az ebből eredő sérülésveszélyt és a fertőző betegségek terjedését, ami különösen a madárinfluenza kapcsán jelent óriási kockázatot. Szennyezi a környezetet, és növeli a fajok közötti hibridizációt.

Orbán Zoltán
Magyar Madártani Egyesület

Takarékossági vetélkedő diákoknak

A hagyományosan októberben rendezett takarékosági vetélkedőn idén négy csapat vett részt a Lipták Gábor Városi Könyvtárban. A helyi három általános iskolai csapatot a tihanyi Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája egészítette ki. Az ötödikesek keményen küzdöttek, ügyesen választották meg a kérdéseket és fejtették meg a

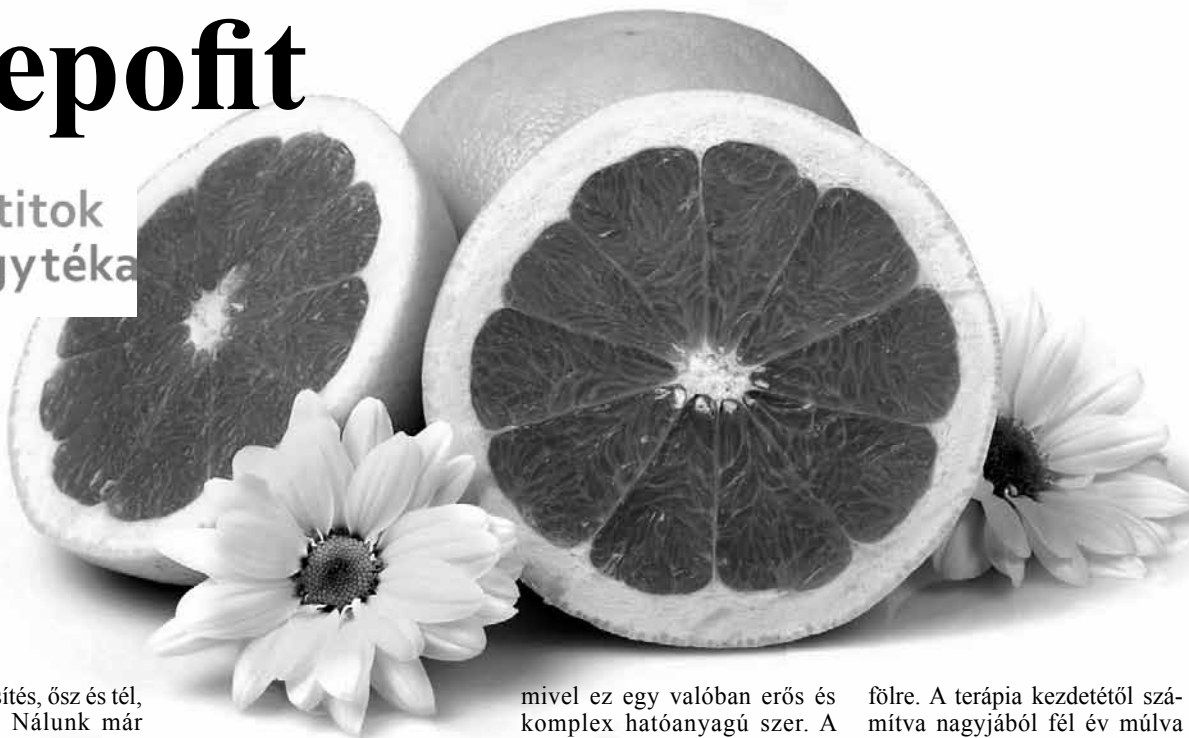
rejtvényeket, míg végül a füredi Református Általános Iskola kis csapata győzedelmeskedett.

Mind a négy csapat alapos tudással érkezett a megmérettetésre, mely nagyban köszönhető a felkészítő pedagógusoknak. Köszönet illeti a jutalmazásban nagy szerepet játszó támogató bankokat, pénzügyintézményeket, elsősorban az OTP Bankot.

BFN

Nagy segítség a bajban: Grepofit

Ha immunerősítés, ősz és tél, akkor Grepofit! Nálunk már olyan sok esetben bizonyította a hatékonyságát, hogy véleményem szerint nagyon is megérdemel egy cikket.

Kevés olyan termék van az étrend-kiegészítők kínálatában, ami néhány napon belül tökéletesen fertőtleníti a baktériumok, vírusok vagy akár gombák által megtámadott szervezetet. A Grepofit kapszula nekem első pillantásra szimpatikus volt, mind a külső, mind a hatóanyagokat illetően. Igazán azonban akkor győződtem meg a hatékonyságáról, amikor láttam, hogy több, HPV-ben szenvedő vendégem nagyjából fél év alatt

teljesen meggyógyult. Röviden mesélek erről. A húszas éveik elején járó fiatal hölgy vendégem kerestek meg azzal, hogy kb. 1,5 éve kínlódnak a HPV-fertőzéssel, és a nőgyógyászuk által felírt szerek közül eddig egyik sem segített, tehetetlenek, ám szeretnének meggyógyulni. (Halkan jegyzem meg, hogy tizenéves korukban mindannyian megkapták a HPV elleni védőoltásokat. Tudjuk azonban, hogy a vírusnak annyiféle fajtája van, hogy az oltás nem tud mindegyik ellen védelmet biztosítani.) Egyből a Grepofitot ajánlottam,

mivel ez egy valóban erős és komplex hatóanyagú szer. A benne található grapefruitmag főleg a gombás fertőzések esetén teszi a dolgát, az echinacea a vírusokkal veszi fel a harcot, a szudáni hibiszkusz kiváló antioxidáns, a zsálya pedig szuper fertőtlenítő. Az adagolását a következőképpen javasoltam: 3–4 napig napi 3x2 kapszula, majd 3 napig 3x1, majd 2x1 kapszula. A Grepofit mellett az emésztőrendszer tisztítására, tehermentesítésére az útifűmaghéjat javasoltam, illetve felhívtam a figyelmet, hogy legalább a kúra ideje alatt kerüljék az állati eredetű tejtermékek fogyasztását, különös tekintettel a tejre, tejszínre, tej-

főltre. A terápia kezdetétől számítva nagyjából fél év múlva minden vizsgálati eredményük negatív lett, ami azóta is így van!

A Grepofitot nagy szeretettel ajánlom még meghűléses betegségek megelőzésére, az immunrendszer általános erősítésére, de nőgyógyászati vagy emésztőrendszeri fertőzések, gyulladások enyhítésére is. (x)

Kelemen Livia

az ön gyógynövényszakértője

Elérhetőség:

Balatonfüred,

Kossuth utca 19.

Nyitva tartás: hétfő–péntek:

9–17, szombat: 9–12

20/595-3062

Fotó: Gazsi

Akárha éjszakai égboltot kémlelve merengnek

Szép Ilona festőművész
Öt évem című festmény-
kiállításának megnyitóján
az Arácsi Népházban
hangzottak el a címbe-
lő szavak.

Szép Ilona Sáska Tibor festőművészről hét éve, heti rendszerességgel, folyamatosan tanulja a festészetet. Az évente megrendezett töserdei és mártélyi művésztelepeken is továbbfejleszti művészeti tanulmányait. Polgári foglalkozása mellett kezdett el festeni, így, mint Ilona mondta: nem mindig könnyű átállni a hétköznapi életből az alkotói folyamatra. Azonban, mivel belső erő vezérli, nagy habitussal tud az alkotásaira koncentrálni. Mély érzés embernek vallja magát, és ezt a sötétebb színtónusokkal éli meg. Vegyes technikákat használ, néha akrillal, máskor pasztellel, akvarellal vagy tuszával fest. A kiállításra nagyon ala-

posan készült, a képei közül a válogatás nem volt egyszerű. Mint mondta: hosszú felkészülés előzte meg a tárlatot. Azokat a képeket igyekezett kiválasztani, amelyeket teljesnek érez.

A kiállítást Csizmazia András nyitotta meg, aki a képek hangulatait elemezve kiemelte: pillanatok, érzelmek, történetek, emlékek lenyomatait láthatjuk Szép Ilona festményein, hajnali fényekben csónakokat a Holt-Tiszán, szelíden ívelő vízmossós erdei utat, különösen magával ragadó formába öregedett fát tekeredő ágaival, szürke ködben kikötéshez készülődő gondolat. S mindezek bennünk, befogadókban további hangulatokat, emlékeket, történeteket idéznek fel.

A kiállítás megnyitón zongorán Pálfi Máté és Pálfi Zsolt játszott. A tárlat az Arácsi Népház nyitvatartási idejében január 6-ig látogatható.

Hanny Szabó Anikó

Kell egy jó ruha!

Németh Tamásné Jutka
mindent tud az igényes
öltözködésről. Első
divatáruüzletét Balaton-
almádiban, Vörösberény-
ben nyitotta meg harmán-
ny évvel ezelőtt a Veszprémi
u. 89. alatt, az üzlet a mai
napig működik, és igen
népszerű.

A Jutka Elegáns Divatáru balatonfüredi üzletébe hosszas töprengés után egy nagyon kedves üzleti partnere, barátja biztatására közel négy éve fogott bele a Szent István tér 7/C alatt, a polgármesteri hivattal szembeni üzletházban. Döntésében nagy szerepet játszott, hogy a vörösberényi üzletébe sok füredi vásárló járt át, így úgy gondolta, hogy biztos örülnének annak, ha itt, Balatonfüreden helyben is megtalálják azokat a szép ruhákat, amikre szükségük van – meséli.

– Vállalkozásom fő célja, hogy azok az igényes hölgyek találjanak nálam ruhákat, akik szeretik a minőségi termékeket, az egyedi, kis szériás modelleket. Főként különleges alkalmakra, esküvőkre, ballagásra, más ünnepi alkalmakra, névnapra, születésnapra, színházi előadásra, bárra vagy akár egy év végi rendezvényre ajánlunk szebbnél szebb ruhákat. A rövid és hosszú alkalmi ruhákon kívül szép kosztümöket, 2–3 részes garnitúrákat, szép szoknyákat, blúzokat, pulóvereket, sportos és sportosan elegáns és alkalmi nadrágokat stb. kínálunk 36–

54-es méretig. Magyar divatáru-készítők közül a Martha May divatmárka gyönyörű darabjai is megtalálhatók. Ő az esküvői „örömanya”-ruhák nagy szakértője, gyártója. Nagyon szép női blézereket, kosztümöket, komplekt forgalmazunk a szintén magyar Edyna és Pola divatmárkákából. Pulóvereinket főként Franciaországból és Olaszországból szerezjük be. Fontos számunkra, hogy állandóan meg tudjunk újulni. Igyekezzünk minden évben egy-egy új márkát bevezetni, a tavalyi évben is három új márkát vezet-

tünk be. Ezek a kanadai Frank Lyman, Joseph Ribkoff és a fiatalos, olasz Elisa Cavaletti márkák. Tavaszra, nyárra pedig megjelenik a híres spanyol márka, a Desigual is az üzletben.

Kiválóak az alapanyagok, a ruhák főként természetes alapanyagokból, lenből, pamutból és gyapjúból készülnek, pulóvereink, alkalmi ruháink hernyóselyem, zszorsett- és muszlin-anyagból, és mindig a szezonnak megfelelő gyönyörű színekben pompáznak.

Kreatív divattervezők, nagy varrodák az alkotók, igényes a

varrás. Ezek a ruhák garantáltan nem jönnek velünk szemben az utcán. Nagy törzsvásárlói körrel rendelkezünk, amit törzsvásárlói kedvezmény adásával hálálunk meg. Természetesen nagyon örülünk, ha a már jól ismert vevőkön kívül új arcokkal találkozhatunk. Legnagyobb boldogság az, amikor azt hallom, hogy hallottak rólunk, hogy milyen szép ruháink vannak, a vevőink elégedettek, és ha valaki szép ruhát szeretne, akkor a Jutkához kell jönni.

Jutka, aki mellesleg nyolcunokás nagymama, fáradhatat-

lan az üzletben is. Mindig jókedvű, lelkes, imádja, amit csinál, és nem melleleg kiváló stílusérzékkel választ ruhát, ad tanácsot a hozzá betérőknek most, az ünnepekre is.

– Közeledik a karácsony, elkezdődtek a gimnáziumokban a szalagavatók. Nemsokára itt a szilveszter, és sok helyen év végi munkahelyi rendezvényeket is tartanak. Mi felkészültünk ezekre az ünnepekre! Karácsonyi ajándékként nagyon sok szép francia, olasz, német pulóvert ajánlunk kedves vásárlóinknak, hozzá illő divatos nad-

ragokat, szoknyákat. Kedveltek az úgynevezett princess-ruhák, amelyeket a fiataloktól az anyukáig minden korosztálynak ajánlunk. Ezek szép, elasztikus csipkéből, finom viszkózszövetből is készülnek. Szalagavatókra rövid koktél-ruhákat vagy akár hosszú alkalmi ruhákat is kínálunk. Munkahelyi rendezvényekre azt a bizonyos „kis fekete” ruhát ajánljuk, ami egy hölgy ruhatarában elengedhetetlen, hogy legyen. Ebben bárhol, bármikor meg lehet jelenni, mindig nagyon elegáns. Ezt kiegészíthetjük egy szép stóllal vagy egy szép blézerral. Természetesen ezeken kívül még nagyon sok szép divatáru tudunk ajánlani kedves vásárlóinknak.

Biztos vagyok benne, hogy mindenki talál magának az alkalomhoz illő ruhát.

Szeretettel várunk minden kedves vásárlót akár itt, Balatonfüreden a Szent István tér 7/C alatti, vagy a balatonalmádi, Veszprémi u. 79. sz. alatti üzletünkben! (x)

Emlékszik, tanárnő?

Ha Erdély, akkor a Hargita, Szent Anna-tó, hegyek, erdők, mackók... Kissé elszontyolodva vettük tudomásul, hogy iskolánk, a füredi Lóczy gimnázium második Határtalanul! útja nem a Kárpátokba, hanem Dél-Erdélybe vezet. Ma már viszont mindenkit arra biztatok, látogasson el ide, nem fog csalódn!

Erdélyben utazni ma sem gyors mutatóvány, pedig hol vannak már a 90-es évek fél kerekét elnyelő kátyúi és galád mosollyal visszatessékelő határ-örei. Síma útburkolaton, ám továbbra is kétsávos úton suhantunk első úti célunk, Alvinc felé. Szállásunk a református gyülekezet által üzemeltetett vendég-ház jólesően melegre fűtött szobáiban volt. A 9 fős (!) gyülekezet temploma a falu szélén, meglehetősen romos állapotban áll. Szerencsére már nem érvényes Margittai Gábor találós kérdése: „Mi az, ami nemrég még bútorraktár volt, ma juhok telelnek benne? Az alvinci református templom.” Az utóbbi években magyarországi támogatással felújították a belsejét, és egy helytörténeti kiállításnak is helyet ad. A másik találós kérdése viszont maig igaz: „Mi az: kiment a ház az ablakon, parkettáján lovak legelésznek? Úgy van, az alvinci

Martinuzzi-kastély... Fráter György kastélyát és vesztőhelyét mára csaknem teljesen elhordták.” Egyik szemünk sír, a másik nevet, hozzá kell szokni ehhez Erdélyben.

„Fehér megyében mindent átítat a történelem.” Megtapasztalhattuk ezt Nagyszeben főterén állva, melyet szerencsére megkíméltek Ceausescu dóze-rei. A 2007-es Európa Kulturális Fővárosa cím elnyerése alkalmából szépen rendbe hozták több száz éves épületeit, bástyáit, ódon piacereit. A Szászföldre jellemző erődtemplomok közül a Mihály vajdát és a tatárokat is visszaverő kelneki templom tornyából nézhetjük a vidéket. Állhattunk Gyulafehérváron, a Hunyadiak magyar zászlókkal és szalagokkal borított síremléke mellett a XIII. századi, méltóságteljes érseki székesegyházban (mellette egy hajszálnyi magasabbra emelkedve feszít a XX. század elején épült „ösi” ortodox székesegyház; ehhez is hozzá kell itt szokni). A Kőműves Kelemen balladából ismert „magos Déva vára” valóban stratégiai jelentőségű pontot foglal el, és káprázatos kilátást nyújt az idelátogatóknak, amiért meg is kell dolgozni, ha épp nem működik a felvonó. A sok buszban ülés után jólesett egy kis mozgás, és az is, hogy a helyreállítási munkálatoknak köszönhetően a vár is remek formában van.

A Dévai Szent Ferenc Alapítványról mindenki hallott, 1992-ben hozták létre, hogy lakhelyet, iskolát, családot biztosítsa a szörványvidéken kallódó magyar (és nem magyar), szegény sorsú gyerekeknek. Mialatt az egyik kamasz nevelt fiú mesélt az életükről, a mi diákjaink azon morfondíroztak, hogy minden elégedetlenségük ellenére valójában milyen szerencsés csillagzat alatt születtek. Átadtuk adományainkat, és a diákok a dévai gyermekek által készített ajándéktárgyakból is vásároltak. Arad felé vettük utunkat, megszakítva Vajdahunyadon, a „vátrak királya” megtekintésével. A számtalan átépítést megélt vár felújítása még tart, termeiben meglehetősen esetlegesnek tűnő néprajzi és régészeti kiállítások kaptak helyet, a XV. századi Mátyás-loggia gótikus freskóit pedig bárki a körmeivel lekaphathatná, ha ahhoz támadna kedve. Mindezek ellenére minden gyermek első számú kedvence, a romantikus vár képzetének tökéletes megtestesítője.

Ejszaka volt, mikor begördültünk Arad főutcáján a városba, és a busz hangos lett az álmélkodástól. „Tanárnő, ez tisztára olyan, mint Budapest! Mintha az Andrássy úton lennénk!” Valóban, jobbról-balról előkelő épületek, középen villamos, díszkivilágítás – ha kisebb léptékben is, de mindez főváro-

sunk hangulatát idézte. Szállásunk, a központban található Fehér Kereszt Szálloda olyan vendégeket fogadott előttünk mint Ady Endre, Arany János, Ferenc József, és koncertezett termeiben Liszt Ferenc és Johann Strauss is. Panaszra nem volt okunk. Másnap mindentudó idegenvezetőnk, *Olasz Angéla* nyugdíjas, ám aktív történelemtanár körbekalauzolt a világozi Bohus-kastélyban, az aradi szecessziós kultúrpalotában, ahol a 13 vértanúra emlékező kiállítást rendeztek be, majd két koszorúzási ünnepségen vettünk részt. A Szabadság-szobornál iskolánk is elhelyezte koszorúját, miközben dermedten figyeltük a tér másik sarkában álló modern román diadalívénél tüntetőleg fél teniszpálya méretű román zászlót feszítő és kis román zászlókat lengető csoportosulást. Egyik szemünk sírt, a másik nevetett...

Az aradi partneriskola tanárai és diákjai barátságosan fogadtak bennünket, megvendégelték, megnézhetjük iskolájuk bemutatkozó filmjét, majd a diákok (fürediek és helyiek vegyesen) kis csoportokban körbejárták a város nevezetességeit. A több mint 90 éves iskola jelenlegi épülete (elsősorban szülői) közadakozásból épült fel, miután a román állam kisajátította az iskolaépületet a trianoni döntés után. Nem egyszerű Romániában, főleg szörványterületen magyar iskolát fenntartani (elég, ha a marosvásárhelyi líceum hányattatásait felidézzük). Nem csupán kintartó munka, de egyben küldetés is. Vendéglátóinkon ennek ellenére derűs elhivatottság mutatkozott, semmi patetikus önsajnálát. Tavasszal mi fogadhatjuk őket városunkban, ami – bízunk benne – számukra is nagyszerű élmény lesz.

Kirándulásunk utolsó állomása a magyarországi Nagykőrösön, Arany János tanítóévének helyszínén volt. Jeles költőnk születésének 200. évfordulójára az Arany János Kulturális Központ olyan interaktív kiállítást rendezett, ami előtt le a kalappal! Nem szükséges hosszasan ecsetelgetni a mai diákok olvasási kedvét, ám ez a kiállítás mindenkit magával ragadott. Korhú osztályterem padjaiból nézhetjük meg az Arany életéről szóló kisfilmet, fülhallgatón át hallhattuk híres színészeink előadásában balladáit, verseit, érintőképernyőn változtathattuk a szecessziós alföldi házakkal szegélyezett utcák mostani és akkori képét.

Október 7-én értünk haza, de a gyerekek még hetek múlva is Dél-Erdélyt járták gondolatban. Emlékszik, tanárnő, amikor...?

Molnár Beáta

A hetvenéves Károlyi Gábor nyugalmazott kémia–fizika szakos középiskolai tanár félévi magány után fokozatosan tapasztalta, hogy az özvegyasszonyok üzenetei egyre gyűlnek a Facebook-oldalán. A Messengerre érkező kedves, figyelmes szavak részvétéről és együttérzésről tanúsítottak. Károlyi nemrégien veszítette el hatvanhét éves feleségét. Az üzenetek olyan tanácsokról szóltak, amelyek enyhíthetik, megkönnyíthetik a gyászát. A hölgyek egytől egyig átéltek már hasonlóan keserves időszakot. A férfi eleinte zsörtölődve kitörölte a kéretlen ajánlatokat, majd lassacskán válaszolgotott rájuk. Kifogásokat keresett, a munkájára hivatkozott: könyvet ír a fizikatanítás jövőjéről. Mentegetőzött, kevés a szabad ideje, de a válaszai már nem tunk egyértelműen elutasítónak.

Élvezte az ötvenöt-hatvanöt év közötti özvegyekkel a levelezést. Azokkal tartotta a kapcsolatot, akiket a profilkép alapján szimpatikusnak talált. Persze jött derült az ilyen badar hevüléseken: „Mindig várj engem! Egyszer csak megérkezem: egy reménytelen reggelen, egy szürke hétköznap, talán egy borongós vasárnap.” Végül öten maradtak, akik tartós partnernek ígérkeztek. Négyen ugyanabban a városban laktak, de az ötödik egy közeli faluban élt.

Az öt asszony közül csupán ketten ismerték egymást, a többiek tőlük függetlenül bombázták ötleteikkel Károlyit. Megírták a telefonszámukat és a lakcímüket; egy kávé és beszélgetés erejéig örömmel látják otthonukban. A férfi egyelőre semmiféle női kapcsolatra nem vágyott; Melittánál, a feleségénél ebben a korosztályban keresve sem talál csinosabb, jobb

Kellei György

Rutinos özvegyek

alakú nőt. Az utolsó közös nyárra gondolt, amikor Melitta bikiniben tett-vett az erkélyen. Formás fenéke, hosszú combja még mindig lenyűgözte. Ezért elhatározta, hogy megleszi a rutinos módszerekkel jelentkező özvegyeket. Kíváncsi volt az alakjukra, öltözködésükre és fogorukra. Az intelligenciájukat elsősre nem tudja felmérni, az elkapkodottan észlelt benyomások amúgy is csalósak.

Károlyi az íróasztalából elővett öt levelezőlap nagyságú fotópapírt (szeretett ilyenekre jegyzetelni könyvírás közben), és külön-külön felírta rájuk az özvegyek monogramját. A kartonozás jókedvre derítette. Később bánkódott, mert két lapot feleslegesen használt el. Az egyik hölgyet ismerte látásból. Nemrégien ment nyugdíjba egy üzletből. Térd alatt vastagok és visszerek lettek a lábai a munkában eltöltött évtizedek során. Károlyi fantáziája beindult, a combjára máris odaképzelte a remegő, körkörös hurkákat.

Sztornó. Ilyen nő oldalán égne az arca egy wellnesshotelben vagy gyógyfürdőben. A nyirkos öszben pár napos kúrára készült, hogy megáztassa öreg csontjait. Néha bokszeralsóban odaállt a tükör elé, mustrálgatta magát. Melitta betegségének utolsó heteiben tíz kilót lefogyott, ami jót tett az alakjának; hajlott háta és kopaszsága ugyan lerontja a külsejét, de mégis, ha már partnert választ, igényességéből jótányit sem enged, örökké azon rágódna, hogy megalkuvásokba hajszolta magát.

Amikor legutóbb betért egy hivatalba, az ügyintéző hölgy Melitta haláláról kérdezte. Károlyi azt válaszolta, hogy rettentően egyedül érzi magát, az őszi esték letargiába taszítják. Dermesztő a magány. „Gábor, keressen magának valakit a korosztályából” – javasolta a hölgy. Károlyi heccelődött, hogy ötven év fölötti társ szoba sem jöhet, maximum ötvenöt éves. „De Gábor, én ötvenöt vagyok!”

– hangzott a méltatlankodás. A férfi egy frappáns bókklal azonnal kivágta magát: „Ötvenöt évesen kevés nő néz ki oly ragyogóan, mint kegyed!”

Az előnytelen lábú hölgy tehát ugrott. A két egymást ismerő közül ő volt az egyik. A másik „menesztett” asszony Facebook-idővonalán feltüntetete a korát is: 58 múlt a nyáron. Falun lakott, a kertjét gondozta, és esténként külföldön élő lányával és unokájával levelezgetett. Károlyi egy délelőtt az óváros presszójában pillantotta meg, a kávéfőző lányval nevetgált. A nikotinsárga, szabálytalan és hiányos fogak láttán elmenekült a közeléből, nehogy a nő észrevegye, és rászálljon.

Maradt három karton és három monogram: M. Z., K. L. és T. T. Velük virtuálisan összemegedett a férfi, de személyes találkozást csak T. T.-vel kezdeményezett. T. T. hatvannégy éves volt, a megyeszékhely egyetemén tanított közgazda-

ságtant. Férje három éve hasnyálmirigyrákban halt meg. Fia orvos az Alföldön. Az asszony százhetven centi magas volt, kissé telt, terjedelmes, enyhén lecsüngő mellekkel. Keskeny, hosszukás arca és rövid, bronzvörös haja megfiatalította. Károlyi vonzódott az okos nőkhöz, de ha azok fölébe akartak kerekedni, bontotta a barátságot. Megviselte, ha lepipálják.

A fotópapír csaknem megtelt T. T. jellemzésével. Megjelenésére és szolidan festett arcára ötöst adott a férfi. T. T. sokat olvasott, színházba és koncertekre járt. M. Z. és K. L. jellemrajzát facebookos kapcsolatuk alapján alkotta meg. M. Z. ötvennégy éves volt, K. L. nyolc évvel idősebb. Mindketten ügyfeleket fogadó, különböző hivatalokban dolgoztak. M. Z. kerek arcát barna, bodorított haja még kerekébbé formálta. Tekintetében szeretetre, békére, családi melegségre vágyott. Szenvedélye az utazás. Károlyi már utált bepakolni, kipakolni. Rádásul idegen ágyakban almatlanság gyötörte.

Nem mert volna esküt tenni rá, de K. L. arca arról árulkodott, hogy nem veti meg az alkoholt. Az is előfordulhat, hogy a túl sok festéktől, krémtől vöröses a bőre. Amennyire csak lehetett, hosszú, szalmasárga hajával eltakarta az arcát, csupán az orrát és a száját hagyta szabadon.

M. Z. gimnazista korában vett utoljára könyvet a kezébe, ám rajongott a silány magyar szappanoperákért. Károlyit kizárta a hideg ezektől, meg a különböző show-műsorok beszédhibás riportereitől. K. L. viszont a kézilabdát imádta, és arról ábrándozott, hogy majd Gáborral együtt szurkolnak az arénában. A férfit azonban más

ábrándok foglalkoztatták. Az óvárosi önkiszolgáló étteremben vele egyidejűleg egy húszas éveit végén járó nyurga, hosszú hajú, divatos ruhákat viselő lány ebédelt. Tűzpiros Ford Fiestával közlekedett. Amikor egy alkalommal mögötte állt a sorban, beszívta hajának, isteni testének és parfümjének illatát. S mindez más dimenzióba röptette. Nem akart belehabarodni a lányba. Elmenekült. A Facebookon megosztotta a barátaival, hogy beül a zöld Corsába, és néhány napra fürdőbe megy regenerálódni. Balgán megírta a város nevét is. Az érkezését követő napon délelőtt tizenegy órakor a fedett medencében ücsörgött. Megrökönyödésére a nevét kiabálták: „Károlyi úr! Gáborkám! Megérkezett hozzád, hozzánk a szerelem!” A medence túlsó széléről az ikszlábú M. Z. és a görbe lábú K. L. integetett neki. A következő percekben a két lankadatlan özvegy összeugrott, karmolták, öklözték egymást, kölcsönösen tépték a hajukat. Szitkok kavargtak a levegőben. Ezek a vén marhák miattam, értem verekednek, gondolta a férfi. De mielőtt hátat fordított volna a vízbe boruló, megkerült özvegyeknek, valaki a partról befogta a szemét, és csókot nyomott a feje búbjára. Úgy érezte, mintha egykori, fiatal felesége ajka ért volna a bőréhez. Félthátránézni. Hallucinált, megalondult? Hirtelen örvényleni kezdett mellette a víz. Bájos, kajánkodó arc vihogott rá, majd édesen bűgö hang szüremlett a fülébe: „A zöld Corsának mától fogva egy tűzpiros Ford a párja a parkolóban.” S ekkor Károlyi felriadt álmából. Az ablakhoz botorkált. Zuhogott az őszi eső, a kövér vízcseppek csobbantak és szétfröccsentek az erkélye korlátján.

Rendhagyó irodalomóra a Lóczy gimnáziumban

A Pécselyen élő költő, Józsa Tivadar látogatott el a Lóczy gimnázium rendhagyó irodalomórájára. A kilencvenharmadik évében járó, Bodosi György néven publikáló költőt három nemzedék választotta el hallgatóságától, de mint mondta: a mai fiatalok nem idegenek számára.

„Hét unokám van, három gyerekem pedig ebbe az iskolába járt, amiben most beszélgetünk” – mondta a Balatonfüredi Napló kérdésére Józsa Tivadar. „En magam internet-analfabéta vagyok, ebben nem követtem a fiatalokat. Az írásaimat diktálom, a billentyűket nem tudom használni. Nem tudom, hányan vagyunk még a Gutenberg-korszak tagjai, de vállalom és büszke vagyok rá, noha állítólag itt-ott én is rajta vagyok az interneten.”

Józsa Tivadar küldetésudattal érkezett a füredi iskolába: Illyés Gyula mellett Szilágyi Ferenc munkásságát megvilágítani. „Olyan szerzőket szeretnék bemutatni az itteni fiataloknak, akiket agyontempestelt az elhallgattatás, a semmibe vevés. A

mai irodalmi nemzedékben egy sincs olyan – mint Illyés vagy Ady nemzedékében –, akire rámondható lenne, hogy a nemzet lelkiismerete volt, s talán nem is lesz ilyen.”

Szilágyi Ferenc az 1956-os forradalom idején mindennap írt verset, és naplót vezetett – emlékeztetett Józsa Tivadar. „Ezeket azonban rejtegették, nem adták közre, csakúgy, mint Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról című költeményét

sem. Megtanulta kívülről a felesége és a lánya, így jelenhetett meg november 2-án, Budapesten. Illyés – akinek negyed évszázadon keresztül bírtam a barátságát – azt is tagadta, hogy naplót írt a forradalom idején. Az 1956–57-es naplók sokáig hiányoztak, aztán a padláson lévő limlomok között egyszer csak előkerültek a poros kötetek.”

Józsa Tivadar szerint a Z generációban igyekeznek elfoj-

tani a képzeletet, s elfogadhatni velük, hogy csak a hallottakat adják vissza. Kevesen törődnek közülük irodalommal. „A hét unokám közül kettőt érdekel, de ők sem érnek rá. Az egyik capoeirázik – tudomásom szerint ez egy népszerű brazil-afrikai táncművészet –, s néha mondja: Papa, nagyon szeretem a novelláidat, mert mindig van benne érdekes fordulat, és jó rövidke.”

Mórocz Anikó

Tízéves a Ringató

Ünnepi foglalkozással várta a gyerekeket és a szülőket november 11-én délelőtt a Lipták Gábor Városi Könyvtárban Bruckner Szabolcsné Rábaközi Rita foglalkozásvezető, a vendég, Gáll Viktória Emese, a Ringató-mesék írója és a gyerekkönyvtár dolgozó.

Várakozáson felüli létszám-ban gyűlt össze a közönség nemcsak a város, hanem a környék lakóiból. A hangulat percek alatt fergetegessé vált, kicsik és nagyok együtt énekeltek, mozogtak. Rita fiának, Kristófnak az énekével kezdődött a zenés műsor. Ismerős és kevésbé ismert dallamok, adventi ének hangzott el, előkerült gitár, koboz, hegedű.

Rábaközi Rita zenepedagógus tíz éve bizalommal telve vágott bele egy új kihívásba, a Gállné Gróh Ilona által megál-

modott országos zenei foglalkozások füredi meghonosításával. Több helyszínen próbálkozott, majd véglegesen a könyvtár épülete adott otthont a programnak. Hetente egyszer, szerda délelőtt gyűlnek Rita köré a mamák, babák, és együtt énekelnek, ringatnak.

A vendégként érkező Gáll Viktória Emese kedvessége egykettőre magával ragadta a közönséget. Aztán megjelent Borsi, a mesékből ismert tacsó és Anuk, az óriásuszkar, a terápia kutya. Nagy sikert arattak a gyerekek és felnőttek körében egyaránt. Végül Rita hatalmas tortát vágott fel, megvendégelve a ringatósokat. A hálás anyák, apák ajándékkal lepték meg a foglalkozásvezetőt. A vidám délelőtt megérdemli a folytatást, így szerdánként 9.30-tól és 10.00-tól minden babát, kismamát várunk a könyvtárban Ringatóra!

Sz. Faragó Szilvia

Tehetséggondozó logikai verseny

A Radnóti iskola által szervezett balatonfüredi tehetséggondozó logikai versenyt október 17-én tartották, amelyre a környék iskoláit, valamint Balatonfüred kulturális partnervárosainak iskoláit hívták meg. Ez az egyetlen ilyen iskolai együttműködés, amely Balatonfüre-

den zajlik, és most is sokan vettek részt rajta. A hetedik alkalommal megtartott versenyre 111 diák és 20 kísérő érkezett. A verseny előtt a partnervárosok diákjai múzeumlátogatáson és egy rövid Balaton-parti és reformkori sétán vettek részt.

Steierlein István

5–6. évfolyam

1.	Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola	Kecskemét	Tálos Lili, Princz-Jakovics Anna, Tánczos Dorka	43
2.	Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola	Balatonfüred	Fekete Gábor, Károlyi Marcell, Stólar András	43
3.	Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája	Tihany	Bösze Marcell, Csizmazia Benedek, Szalontai Soma	43
4.	Szegő Gábor Általános Iskola	Szolnok	Jenei Zsolt, Steinberger Norbert, Berkó Karina	39
5.	Győri Gárdonyi Géza Általános Iskola	Győr	Kapuy Júlia, György Eszter, Pajor Alíz	38
6.	Szolnoki Körösi Csoma Általános Iskola és AMI	Szolnok	Bathó Bence, Barilla Boglárka, Rimóczi Dorka	37

7–8. évfolyam

1.	Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola	Balatonfüred	Salamon Réka, Schmera Barbara, Hideghéti Mátyás	62
2.	Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola	Kecskemét	Lédeczki László, Szabó Tamás, Rákias Adrián	60
3.	Szandaszőlősi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolája	Szolnok	Tornyai Bálint, Radócz István, Zsigmond Attila	57
4.	Feszty Árpád Általános Iskola	Komárom	Bertalanits Enikő, Bognár Eszter, Horváth Dalma	57
5.	Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája	Tihany	Czégai Sára, Kovács Etele, Szalontai Sára	57
6.	Győri Gárdonyi Géza Általános Iskola	Győr	Dékány Csaba, Lazur Dániel, Mészáros Péter	57

Azonos pontszám esetén az előre közölt szempontok döntötték el a helyezéseket.

A versenyt támogatta:

a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal,

a Balatonfüredi Kulturális Nonprofit Kft.,

a Tracon Elektrik

a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület

a Radnóti Miklós Általános Iskola Jövőjéért Alapítvány

Kirándulás a reformáció 500. évfordulója alkalmából

Háromnapos kirándulásra indultunk október közepén: az ország igencsak távoli csücskébe, Észak-Magyarországra igyekeztünk. Úti céljaink mindegyike a reformáció 500. évfordulójához kapcsolódott.

Rögtön egy kis edzéssel kezdünk, első nap megmászuk az utat a Megyer-hegyi tengerszemhez, ami igazán gyönyörű hely, főleg az év ezen időszakában. A látvány megért minden fáradságot. Ezután A Magyar Nyelv Múzeumát és a Kazinczy Ferenc Emlécsarnokot, benne a mauzóleumot kerestük fel, ahol egy vetélkedővel és sok érdekességgel vártak bennünket. Talán igazságos volt, talán nem, de a mi, öregdiákokból álló csapatunk végzett az első helyen. A múzeumhoz tartozó gyönyörű parkban is tettünk egy rövid sétát. A nap végére már csak a szállás elfoglalása, a vacsora és a zuhanyozás maradt. Ez utóbbi igénybe vette minden kreativitásunkat, ugyanis, ha víz volt, ajtó nem, ha ajtó volt, zár nem. Ha ajtó is, zár is volt, akkor csupán a víz hiányzott.

Másnap Göncre utaztunk, ahol első állomásunk az ottani református templom volt, majd átsétáltunk a Károlyi Gáspár Múzeumba, ahol régi és díszes bibliákat nézhettünk meg. A héber és a német mellett sok más nyelvű fordítást is találhattunk itt. Ezután visszamentünk a templomba, hogy részt vegyünk a vasárnapi istentiszte-

leten. A társaság egybehangzó véleménye szerint a lelkipásztor asszony nagyon szépen prédikált, ezzel megadva a lehetőséget a további egyéni elmélkedésre. A napot Vizsolyban folytattuk, ahol az ötletesen elnevezett Református Betlehemben, illetve a Mantskovit Bálint Nyomtatástörténeti Múzeumban tettünk látogatást. Itt megtudtuk például azt is, hogy akkoriban milyen nehéz úton került be a papír a faluba. Ezt követően átmertünk a múzeum kertjében álló Árpád-kori templomba, amelyet szinte eredeti állapotában csodálhattuk meg. Zárásként a szemben lévő Vitézlő Oskolában mérhettük össze erőnket, dobócsillagokat dobáltunk – jobbára nem egymásra –, és dárdát is hajíthattunk. A győztes csoport ráadásul téglákat lőhetett ki a fából épített alkotmányokra. Mindenki-

nek izgalmas volt nézni, ahogy a téglák kirepülnek a hajtógépből. A fizikai megpróbáltatások után visszamentünk Göncre, ahol megálltunk az egyik alsós tanárnő szüleinél, akik pogácsával fogadtak minket. Élmény volt, hogy az itt lévő hatalmas traktorokra is felülhettünk.

Reggeli, pakolás, nyüzsgés a folyosókon: így kezdtük a harmadik napot, amit egy sétával folytattunk a természetben. Spontán ötlet volt, és miután mindenki túltette magát azon, hogy ennyi gyaloglás után még több sport következik, igazán élveztük a frissítő mozgást. Befejezésül felmászunk a füzéri várhoz, ami még azoknak is megérte, akiknek tériszonyuk van. Bármerre nézett az ember, úgy érezhette, mintha álmodna; ameddig csak elláttunk, ősi színekbe borult hegyek és dombok sokasága terült el alattunk.

Füzér várának legérdekesebb része a kápolna, ahol a színes ablakokon besütő naptól az egész helyiség a szivárvány színeiben játszott, ezzel lehetőséget adva nekünk csodaszép fotók készítéséhez. A hazafelé tartó úton már tanáraink is velünk énekeltek.

Mi természetesen végig „angyalként” viselkedtünk, ennek ellenére nevelőink türelmét illeti minden elismerés. Ezután szeretnénk mi, elballagott refis diákok köszönetet mondani, hogy meghívtak minket erre az utazásra, amely igazán felejthetetlen élmény mindannyiunknak. Biztos, hogy még sokáig fogjuk emlegetni. Hacsak le nem foglal minket a temérdek tanulnivaló jó (öreg)diákokhoz illően. Áldás, boldogság!

Kajári Réka, Örkény Borbála egykori refis diákok

Lendületben a vitorlázás

A Magyar Vitorlás Szövetség (MVSZ) főtitkára szerint az idei lendület a 2018-as évre is átmenthető. Holczhauser András a nyolc hazai világvetsejnt felvonultató évet értékelte.

Kiemelkedik a Finn-világ-bajnokság. Nagyon pozitív visszhangja volt annak a világ-bajnokságnak a nemzetközi mezőnyben” – mondta el Holczhauser András, aki megemlítette: 2018-ban négy nagy világvetsejnynek ad otthont Magyarország.

„Úgy gondolom, hogy az a lendület, amit a tagszervezeteinknél a versenyrendezések során tapasztalhattunk, átmenthető a következő évre is” – összegzett a Magyar Vitorlás Szövetség főtitkára.

Náray Vilmos

Fut a Füred sok résztvevővel

Idén is nagy érdeklődés kísérte (732 induló) a Fut a Füred futóversenyt, amelyre október 11-én került sor a Tagore sétányon. A fotón az egyik korosztály díjátadójának pillanatai

Balaton Sportprogram

8230 Balatonfüred, Horváth Mihály u. Tel.: +36-87-480-196. Fax: +36-87-482-193
e-mail: balatonkonferencia@t-online.hu
honlap: http://www.balatonkozpont.hu/

December 10., 9.00–21.00

Kamino-kupa – országos kispályás teremlabdarúgó-torna

December 14., 17.00

Gyermekkorosok karácsonyi hangversenye
a Füred Dixieland Banddel

December 17.

Acro Dance-karácsony – XX. éves jubileumi gálaverseny

December 19., 19.00

Omega 55 – Volt egyszer egy Vadkelet című koncert

December 20., 18.00

BKSE–Dabas KC VSE
NB I-es felnőtt kézilabda-mérkőzés

December 27., 14.00–18.00

Önkormányzati óvóbúcsúztató futballtorna

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

Búcsú az EHF-kupától

Kettős vereséget szenvedett el a Balatonfüredi KSE a spanyol Granollers csapatától

Az első mérkőzésen elszenvedett hétgólos vereség után nem sok esélye maradt a Fürednek a visszavágón.

A helyi csapat nem feltartott kézzel vágott neki a találkozónak, és ennek meg is lett az eredménye. Az első két találat után azonban a vendégek gyorsan egyenlítettek. 3:3 után újból felcsillant a remény, a BKSE a félidő közepén kétszer is három góllra növelte előnyét. Egy kissé szigorú kiállítás követően a spanyolok éltek a lehetőséggel, és újból egyenlítettek, majd a félidő utolsó tíz percében át is vették a vezetést, és 12:13-mal fordultak a csapatok. A második félidő elején a BKSE egygólos előnyhöz jutott, de a kapkodásnak és a sok technikai hibának köszönhetően a spanyol csapat átvette a vezetést, és a találkozó végéig nem is adta ki a kezéből.

Az utolsó tíz percben már csak a szorosabb eredmény elérése maradt a cél a hazai oldalról, de az egyre fáradó BKSE csak megközelíteni tudta ellenfelét. Végeredményben a két mérkőzés alapján megérdemelt spanyol győzelem született, és

a csapatként nagyobb erőt felmutató vendégek jutottak a csoportkörbe. Ha az első mérkőzésen szorosabb eredmény születik, és a visszavágóra egy jobb formában lévő BKSE áll

ki, akkor legyőzhető lett volna a Granollers, de ehhez a kulcsjátékosoktól százszázalékos teljesítmény kellett volna. Ennek ellenére nincs miért szégyenkezniük a füredi fiúknak,

derekesan küzdöttek mindkét mérkőzésen, és ez a jelen állapotban ennyire volt elég. Összesítésben a két találkozó alapján Granollers–Balatonfüredi KSE 55:46.

BFN

Füredi versenyvitorlázás anno

A 19. században a balatoni idegenforgalom jórészt Balatonfüredre korlátozódott. Azonban – Victor Tissot svájci utazó véleménye szerint – „a tavon nem látható semmiféle hajó, nincs rajta semmi élet, csak a Holt-tenger lehet ilyen elhagyott és kihalt”.

A Balaton akkori kihasználtsága, a partok kihaltsága mellett az egyetlen kedveltebb nyaralóhely Füred volt. A vitorlázásportban föllendülést az az 1866-ban elterjedt hír hozott, amely szerint Erzsébet királyné ellátogat Balatonfüredre. A magyar főurak a kedvelt királyné szórakoztatására vitorlázókat hozattak a tóra. 1867. március 16-án „Erzsébet királyné különös pártfogása” alatt, balatonfüredi székhellyel a Nemzeti Kaszinó és a Budapesti Hajósegylet tagjai megalapították a Balaton-Füredi Yacht-Egyletet. Fővédnöke maga a királyné volt, tagjainak a fele az arisztokrácia soraiból került ki, a commodore (parancsnok) gr. Batthyányi Ödön, a vice-commodore gr. Széchenyi Béla volt.

Mihálikovics Tivadar vetette fel az első balatoni nagyszabású evező-, úszó- és vitorlázóverseny tervét 1881-ben. A következő évben meg is tartották a Győri Csónakázó Egylet versenyét. 1883-ban már népes vitorlázómezőny állt starthoz.

A következő évben a Vasárnapi Ujság füredi vízi versenyekről tudósít: „Balaton-Füreden e hó 19-ikén ... az öt tonnán aluli hajók versenyében Esterházy Mihály gr. Memento hajója győzött. A szandolin versenyben Jankovics György és Szekrényessy Kálmán vettek részt. A halászkok versenyében

az úgynevezett disznói kompánia győzött Kiss Péter kormányossal” (1884. júl. 27).

Richard Young kezdeményezésére alakították meg 1884-ben a Balatoni Vitorlázó Egyletet, amely 1885-ben Stefánia Yacht Egyletre változtatta a nevét. 1885-ben létesült a balatonfüredi klubház, amely a balatoni vitorlázás fő központja lett. A klubház Hauszmann Alajos tervei alapján épült (a mai Vitorlás Étterem).

Stefánia főhercegnő kétszer is járt Magyarországon (1892-ben és 1896-ban), vitorlázott, a gavallér magyar főurak jóvoltából fejedelmi elhelyezésben, pompában és szórakozásban volt része. A vizen is rendeztek nagy mulatságot, több hajót összekötve, az Álmom és Arám nevű kuttereken cigányzenére nagy tánc volt, utána vacsora, majd a klubházban reggelig ismét táncmulatság. Az udvarmester nagy megrökönyödésére öfensége ugyancsak kivette részét a táncból, és járta a csárdásnak nevezett „barbár ugrándozást”. A főhercegnő látogatásáról és az Álmom nevű jacht sikereiről írta Krúdy Gyula egy novellájában (Egy fiatalember a vitorlánál és Stefánia trónörökösné özvegyasszonyi tánca): „A szelek, vásznak, emberek versenye folyik a Balatonon, a legvénebb csónakokat is berugdalták a partról, félhordóban evez a gyermekhad, vidám teknőket lobogóznak fel száradó alsószoknyákkal, amerre a verseny tart a csaknem ötven főnyi vitorlások között, legelől mindig az Álmom-mal, amellyel talán a sülők sem tudnak együtt menni.”

Érdeemes újra olvasni annak a régi újságcikknek egyes részeit, amelyből számos sajátosság kiderül az egykori vitorlázás

versenyek körülményeiről, a díjakról és az árakról, a versenykiírásokról. 123 éve írta a Vadász- és Versenylap nevű folyóirat (1894-06-14, 36: 302):

„A Stefánia Yacht-Egylet által Balaton-Füreden az 1894. évben rendezendő vitorla-versenyek programja következő:

Proposíciók. A versenybizottság határozza meg valamennyi versenyre nézve a hajó vízvonalaéhoz, illetve a befutandó pálya hosszához mért időtérítményt, az indulás irányát és módját, valamint minden egyes verseny kezdetét.

Május 15-től szeptember 12-ig kihívható:

I. Commodore-díj. Minden hajó számára: az első versenyenél tett 15 fűt. táv. 15 km háromszögben háromszor megkerülve, összesen 45 km. A nyerő a díj ideiglenes birtokába jut, és csak akkor megy át tulajdonába, ha azt háromszor egymás után, ugyanazzal a hajóval megnyerte. A nyerőt kihívhatja minden hajótulajdonos clubtag, és az köteles a versenyidény alatt mindenkor tartózkodási helyét és címét az ügyvivő alelnöknél (vicecommodore-nál) bejelenteni, a történt kihívásnak pedig annak vételétől számított három nap alatt az eredeti pályán és távolságon megfelelni. Ha a nyerő fentebbi kötelezettségeinek meg nem felel, vagy akadályoztatása esetén hajójára más clubtagot – ki a vezetést elvállalja – nem nevez, a díj a Club birtokába megy vissza. Ha a kihívó veszít, 25 fűtöt az egyleti pénztárba fizet. 25 fűtöt pedig ellenfelének, ha nyer, a díj örzője lesz. Minden kihívás az 50 fűt bánatpénz letételezése mellett az ügyvivő alelnöknél bejelentendő ... A díj jelenleg gróf Andrássy Géza által «Álmom» hajójával védetik.

Július 10-én. III. Hölgyek díja. Minden hajó számára, tét 20 fűt. táv. 15 kilom, háromszögben háromszor megkerülve összesen 45 kilom.

Július 12-én. IV. Tihanyi díj. Adja a tihanyi főapátság és a fürdő igazgatóság. 32 láb víz-vonal aluli hajók számára, tét. 15 fűt. táv. 9 kilom, háromszögben négyszer megkerülve összesen 36 kilom.

Július 23-án. IX. Vándordíj. 500 fűt értékben. 32 láb víz-vonal aluli hajók számára, tét 20 fűt. táv. 40 kilom. Indulás B.-Füredről az első-éorszi uszánny megkerülve, a célponti zászlók között haladva a kis háromszöget háromszor megkerülve az indulópont-hoz vissza. Évenként egy verseny; nyertes, ki három versenyen győz. A díj a mindenkor nyertes birtokába adatik mindaddig, míg a végleges győzelem eldől. A díj jelenleg Adám Károly által védetik.

Július 24-én. X. Vándordíj. 1200 fűt értékben, minden hajó számára, tét 30 fűt. táv. 65 kilom. Indulás B.-Füredről. A 15 kilom. háromszöget megkerülve, a célponti zászlók között haladva, megkerülve a tihanyi, síófoki is kenesei uszányokat az indulópont-hoz vissza. A nevezés és a tét bármikor, de legkésőbb az illető versenyt megelőző nap déli 12 óráig az ügyvivő alelnök (vice-commodore) úrnál jelentendő be, illetve fizetendő le. Minden verseny kezdetét egy órával előbb három mozsárlövés jelzi. A yacht-versenyekkel kapcsolatban július 16- és 17-én Lawn-tennis viadalt is rendez az egylet, Magyarország bajnokságáért. Nyílt verseny amatőrök számára. Tiszteletdíjat adja a «Stefánia Yacht Egylet». Tét 15 fűt.”

Rács János

KÉZMŰVES BEJGLI, ADVENTI KALÁCS TERMÉSZETESEN, ADALÉKOK NÉLKÜL

Előrendelés:
december
11-ig!

Kovászos beigli:
átvehető december 18-23 között.
Adventi kalács koszorú:
decemberben
minden szombatra rendelhető.

Péklány Kézműves Pékség
Balatonfüred, Szent István tér 5-7.

ELADÓ LAKÁSOK AZ ADMIRÁL HÁZAK LAKÓPARKBAN

06-20/467- 6364

WWW.ADMIRALHAZAK.HU

06-30/9863- 747

EXGROUP@EXGROUP.HU

ÉPÍTŐTŐ:
ADMIRAL CENTER KFT.
8000 SZÉKESFÉHÉRVÁR, VÖRÖSMARTY TÉR 1.
FŐVÁLLALKODÓ, KIVITELEZŐ:
EXGROUP KFT.
8000 SZÉKESFÉHÉRVÁR, FISKÁLIS U. 58.

KIVITELEZÉS TÁRGY:
ADMIRAL HÁZAK - 2 X 3 LAKÁS ÉS 3 X 3 LAKÁS
KÉSZÜS: 2016. SZEPTEMBER - VÁRHATÓ BEFEJEZÉS: 2017. NOVEMBER 30.
ÉPÍTÉSI ENGEREDÉLY
HIVATKOZÁS: HÍVATKOZÁS: 2016/00000000
HATÁLYOSÍDÓ: H-000319002/2016.

TERVEZŐ:
SINGER ÉPÍTÉSI IRODA KFT.
SINGER ADÁM - E 07-02005
FELELŐS MŰSZAKAI VEZETŐ:
KÖZMÉNY HILDA - ME-E/1/MEK-07-20272

Valóra váltjuk
a jövőt.

Az új Polo. Front Assist környezetfigyelő
és gyalogosfelismerő rendszerrel szériában.

Az új Polo motorizáltságtól függő, kombinált átlagfogyasztása:
4,4-4,8 l/100 km, CO₂-kibocsátása: 101-110 g/km.
Az üzemanyag-fogyasztási és CO₂-kibocsátási értékek az előírt
szabvány (715/2007/EK rendelet) jelenleg érvényes változata
szerint kerültek meghatározásra. Az értékek összehasonlítási
alapként szolgálnak más járműtípusokkal szemben, nem
szavatolják a jármű valós üzemanyag-fogyasztását.
Az üzemanyag-fogyasztási és CO₂-kibocsátási értékek a
gépkocsin használt kerekek/gumiabroncsok függvényében
változhatnak. A képen látható gépkocsi extra felszereltséget
tartalmazhat.

Volkswagen

Az Ön Volkswagen márkakereskedője: Csermely és Társa Kft.
8230, Balatonfüred Fűrdő u. 25., telefonszám: +36 87 580 650
szalon@csermelyestarsa.hu, www.csermelyestarsa.hu

SZILVESZTERI KARNEVÁL

DECEMBER 31.

RIÓI karnevál
csomag a Historia Hangvilla Kávézóban
6.490 Ft/fő

VELENCEI karnevál
csomag a Historia Hangvilla Étteremben
22.490 Ft/fő

MARDI GRAS karnevál
csomag a Historia Hangvilla Étteremben
25.990 Ft/fő

Tombola értékes nyereményekkel!
Asztalfoglalás, info: +36 88 889 185
Historia Hangvilla Étterem,
Kávézó és Rendezvényközpont
8200 Veszprém, Brusznyai u. 2.
historiahangvilla.hu

Balatonfüreden a Lóczy Házakban

Eladó 50-70 m²-es lakások + 30 m²-es garázsokkal,
140 m² + 70 m² iker elrendezésű családi házak (garázzsal)!
Az ingatlanhoz önálló, kizárólagos használatú saját kert (kb. 300 m²) tartozik.

Érdeklődni: +36 30 986 3747